JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1853. Zaturdag 31 December. N°. 104.

Prijs per halfjaar voor Batavia . . . . ƒ 12.50
» » » » Java . . . . » 15.—
» » » » Buitenbezittingen . . . . . . » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën *met derzelver herhaling* is *zestig duiten* voor de *vijf woorden*, behalve het zegel.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Wegens vertrek, eervol, *J. J. Hartzfeld*, als lid in [illegible] van justitie te Amboina.

Uit 's lands dienst, de gewezen boomwachter te Priaman (Sumatra's Westkust) *W. J. Krijgsman*.

BENOEMD:

Tot secretaris der residentie Ternate, tevens pakhuismeester en vendumeester aldaar, *P. van der Crab*, thans 1 kommies op het residentie kantoor te Samarang.

Tot lid in den raad van justitie te Amboina, Dr. *F. Schmitt*, [illegible] gezend officier van gezondheid aldaar.

Tot adjunct kassier bij het vendudepartement te Batavia, *P. A. Landouw*, thans 2 kommies bij de algemeene rekenkamer.

Tot pakhuismeester te Cheribon, *J. C. von Bannisebt*, thans assistent der 3 klasse bij de indigo cultuur in de afdeeling Koeningan (Cheribon).

Tot vendumeester in de residentie der Padangsche Bovenlanden, de secretaris aldaar *W. A. Pormanser*.

Tot vendumeester in de residentie Tapanolie, de secretaris aldaar *S. Serlé*.

Militair Departement.

OP NON-ACTIVITEIT GESTELD:

Tijdelijk, de van verlof uit Nederland teruggekeerde majoor van het regiment Oost-Indische kavallerie *H. W. L. Couperus*.

OVERGEPLAATST:

Bij het garnizoens hospitaal te Serang, de officier van gezondheid der 3 klasse *J. J. Adriaans*, thans te Batavia.

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Bawean, de officier van gezondheid der 3 klasse *C. M. Lens*, thans te Serang.

Advertentien.

BLAAUWE VLAG.

Bij het weder invallen der Westmousson, acht de Resident van Batavia het noodig het Publiek bekend te maken, dat het hijschen eener *Blaauwe Vlag* van den uitkijk alhier bij voortduring tot teeken zal verstrekken, dat het haven-kanaal, ten gevolge van zware branding aan het hoofd, niet zonder gevaar in- of uit te varen is; hetzelfde teeken zal worden herhaald aan den voortop van het ter reede liggende wachtschip, zoo mede op het paviljoen te Weltevreden.

Gezagvoerders van Schepen worden, in het belang der aan hunne zorgen toevertrouwde ekwipaadjen, in het bijzonder indachtig gemaakt aan hunne verpligting tot het uitvaardigen van de noodige bevelen aan hunne scheeps-officieren en onderhoorigen, om, zoo lang de blaauwe vlag waait, geene sloepen van boord naar den wal, of omgekeerd, te zenden; terwijl in het algemeen, een ieder dien zulks mogt aangaan, wordt aangemaand, om zich deze waarschuwing ten nutte te maken.

De Resident van Batavia brengt ter kennis van het Publiek, dat ter voorkoming van ongelukken, het schieten met vuurwapenen en het afsteken van vuurwerk op en in de nabijheid der openbare wegen, ten allen tijde, het Nieuwjaarsfeest niet uitgezonderd, is en blijft verboden.

Hij vertrouwt dat de ingezetenen enz. zich deze herinnering ten nutte zullen maken, ten einde niet te vervallen in de boeten welke de bepalingen op dat verbod voorschrijven.

Vendutien.

Commissiehuis Meester Cornelis. Op Zaturdag 7 Januarij aanst.

Vertrekkende Personen.

H. van Houten. — *A. van Aalburg.* — *Tobinga.* — *Alberti en familie.*

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 19 *tot en met den* 29 *December* 1853.

MARINE HOTEL. *J. D. Nordlohne*, van Hobert Town. — *H. D. van Wijk*, van Liverpool. — *H. de Wijn*, van Pekalongan. — *D. C. Burgemeestre* en *H. van Houten*, van Cheribon. — *J. Strandgaard*, van Singapore. — *P. van Rossem*, van Melbourne. — *N. Bögel.*

JAVA HOTEL. *M. van Gijsel*, van Hongkong. — *L. P. Anderson*, *J. W. Duperink*, van Macao. — *H. Smidt*, van Soerabaija. — *J. C. R. Steinmetz en zonen*, van Padang. — *M. V. Sander*, van Port Elizabeth. — *J. Rehling*, van Melbourne.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *O. J. van Dolder*, van Soerabaija. — *de Haas*, van Onrust. — *W. Hoogterp*, van de reede. — *G. J. Wijnberg*, van idem. — *J. H. Pellenwessel*, van Singapore. — *H. G. Potts*, van Hartlepool. — *W. B. Deeks*, van Rotterdam. — *W. Eaton*, van Singapore. — *A. Todt*, van idem. — *L. A. F. H. van Heeckeren* van Buitenzorg. — *W. Blackort* van Melbourne. — mevrouw de wed. *Sollewijn*, en *J. van Willij en familie*.

HOTEL WILLEM II. *H. G. H. Rees*, van Krawang. — *H. van Houten*, van Cheribon. — *Cochius* en *Marten*, van Sambas. — *Hels* en *F. E. P. van den Bossche*, van Rotterdam. — de wed. *Hauer*, en *G. F. Pfeiffer*, van Bandong. — *Driessen* en *Hesseling*, van Muntok.

ROTTERDAMSCH HOTEL. *E. Lawton*, *S. A. Williams*, *G. Alexander*. *E. R. Knorr*, van de reede. — *V. Gibson* en *D. Macomb*, van Onrust — *D. W. Habusham*, *N. Collins*, *G. J. Potts*, *D. Hamilton*, *F. G. H. Ritchie*, *S. E. Bliss*, *K. H. Sterius* en *H. B. Baker*, van de Kaap de Goede Hoop. — *J. C. Mitchell*, van de reede. — *W. King Bridge* en *H. H. B. Hunter*, van Onrust.

Advertentiën.

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *A. E. Buys*, geb. *Zecha*.

BATAVIA, 30 *December* 1853. (1320)

Bevallen van eene DOCHTER, *Wilhelmina Frederika Emedia Degens*, *von Schukkmann*.

BATAVIA, 29 *December* 1853. (1302)

Heden overleed ons Kindje *Maria Petronella*.

C. VAN SONSBEEK.
A. M. VAN SONSBEEK, *Beynon*.

BATAVIA, 26 *December* 1853. (1308)

De ondergeteekenden zullen op Dingsdag den 24sten Januarij aanstaande, op vendutie verkoopen:

EEN TUIN EN ZAAILAND,

bebouwd met een Makassaarsch Huis, Blokken, Steenen Bijgebouwen met pannen gedekt, een Paddy Lombong van steen en planken, met pannen gedekt, gelegen Pekambangan (buiten Tjantie), Wijk O, deel 8, No. 67, bij de Verponding geregistreerd onder No. 6167.

(1319) A. VAN OMMEREN & Co.

INSTITUUT VOOR JONGE JUFVROUWEN.

De ondergeteekende neemt de vrijheid deze inrigting aan Ouders en Voogden aan te bevelen.

A. E. SESSELER,
Oorthuys.

BATAVIA, 28 *December* 1853. (1299)

Een jong gehuwd Persoon, sints acht jaren op Suiker-Etablissementen werkzaam geweest, zag zich gaarne als Administrateur op een dusdanig Etablissement geplaatst.

Reflecteerenden gelieven zich te adresseren aan *Lange & Co.* te Batavia. Letter A. (1307)

De Inlander *Amram* verloor, van het postkantoor langs Noordwijk naar onzen boekwinkel gaande, een' van Muntok afgezonden brief, aan ons adres.

De vinder wordt beleefd verzocht dezelve aan ons te bezorgen.

(1321) LANGE & Co.

Ontvangen eene groote partij

Puik, Puike RIJNWIJN
à ƒ 20,— per dozijn,
bij
(1309) N. VAN RIET.

DE JAPANSCHE TOKO

(1310) zal den 2 Januarij 1854 geopend zijn.

VERSCHE TUINZADEN.

in pakjes van 16 diverse soorten, pas aangebragt van de Kaap de Goede Hoop, verkrijgbaar bij

(1318) GEBR. ROSELJE & Co.

ALLE SOORTEN VAN BIER
à ƒ 6,— Rec. het dozijn.
EDAMMER KAAS à ƒ 1, — Rec. het stuk.

Provisien in soorten, voor billijke prijzen, bij

K. DE LOOPER.
(1323) *Groote Rivier.*

S. B. van Kleeff & C°.
Passer Pisang,
hebben ontvangen:
300 ZOETEMELKSCHE KAZEN.
à Contant.
(1300)

Bendie Tuigen met beslag . . ƒ 18,—
Dito Dito zonder beslag - 14,—
Wagen Tuigen met beslag . . - 32,—
bij
K. DE LOOPER,
(1305) op de Groote Rivier.

TE KOOP
EEN HUIS EN ERF.
Adres bij
(1314) SCHOONHEID Senr.

TE KOOP,

dan wel voor *twee jaren te huur*, het Huis met Tuin te Bidara Tjina, toebehoorende aan den tegenwoordigen bewoner

(1317) H. L. E. CHUN.

TE KOOP

Een Huis op Goenoeng Saharie (Pintoe Besie), thans verhuurd wordende voor ƒ 70 's maands, gebouwd van zware materialen, te bevragen bij den tegenwoordigen huurder.

(1295) J. W. THIERBACH.

TE KOOP, DAN WEL TE HUUR

met 1 Januarij aanstaande, een Huis met boven en benedenkamers, ruime bijgebouwen en een groot Erf, gelegen op Kramat, aan de 5de paal, te bevragen bij

(1296) J. W. THIERBACH.

TE HUUR

Het Huis in den Gang Patjenongan, naast Mevrouw *van Slooten*, laatst bewoond door den Heer *Terville*.
Adres
(1316) GRONOVIUS.

TOONEELEN UIT DEN JONGSTEN OORLOG IN HONGARIJE. (*slot.*)

Dat kon niet rigtig zijn. Er stak iets achter, misschien een valstrik, gelijk er reeds zoo velen waren gelegd. De kommandant van het piket vond de zaak gewigtig genoeg voor het hoofdkwartier en verzocht den chef van den post om het rapport en den boer, die volstrekt geene nadere inlichtingen wilde geven, verder op te zenden.

Ook aan den kommandant van den voorpost verklaarde de oude man, dat hij volstrekt met den Banus zelf moest spreken, hij had dezen gewigtige dingen te vertrouwen — en zoo werd hij naar Foldvar geëscorteerd.

Voor den veldheer gebragt, zeide hij in het Hongaarsch, dat voor twee dagen een van de *honveds* gedeserteerd soldaat in zijn dorp was aangekomen, als eene boerin verkleed, en zich in zijne schuur verscholen had. Of nu Kossuth gelijk had of de keizer was hier eenerlei; altijd was het erbarmelijk en schandelijk, zijn eed te breken, zijne vaan te verlaten en weg te loopen, niet om tot den keizer over te gaan, maar uit laffe vrees voor sabels en kogels, uit eene voor eenen Hongaar ongehoorde flaauwhartigheid, en zich onder den rok van een oud wijf te verschuilen. Hij moest dus den genadigen heer Banus verzoeken, dien laffen hond, dien hij reeds gisteren gebonden had overgesleept en bij een bekende te Foldvar had op gesloten, daar te mogen brengen, opdat hij, waarom hij dringend verzocht, naar behooren werd doodgeschoten.

De veldheer gaf last om den deserteur voor den auditeur te brengen en hem terstond rapport te doen.

Alles kwam zoo uit als de oude boer gezegd had. De arrestant toonde zich een lafbek, die huilde en snikte en over geheel zijn ligchaam beefde, gelijk een half gekeeld kalf. Hij had niet willen overloopen, maar alleen zich in veiligheid stellen.

De Banus, zelf dapper tot vermetelheid toe, kon het in zijne militaire verontwaardiging niet over zich verkrijgen om zulk een ellendigen kerel zoo maar te laten loopen. Volgens het overal afgekondigde standregt, was de deserteur, daar hij toch eens de wapenen tegen zijnen keizer had gedragen, eigenlijk aan den strop vervallen. Men deed hem derhalve niet meer dan regt, als men hem daaraan overleverde.

De Banus gaf dus bevel om den arrestant weder in zijne *honved*-montering te steken, en liet hem daarop met zijnen aangever door eene sterke afdeeling den Donau overbrengen en aan den eersten Hongaarschen voorpost uitleveren.

Het proces duurde niet lang. Er werd een krijgsraad belegd, en een uur na het inbrengen des deserteurs hing hij reeds aan een boom.

De oude boer, moet ik nog zeggen, die den weglooper verraden en overgeleverd had, die zoo hardnekkig op zijne doodstraf aandrong, was — zijn eigen vader.

Zulk eene dweepzieke vaderlandsliefde vervulde toen in Hongarije iedereen, tot aan den laatsten boer.

EEN HUZAREN-PAARD.

Tusschen Keerstu en Segesvar stonden zestien duizend Russen onder generaal Luders en waren voornemens, de geringe magt van generaal Bem in het Szekler-land op te sluiten. Deze geniale aanvoerder kwam hen echter voor, door hun met zijn weinige, haastig zamengeraapte troepen, in den ochtend van den 31sten Julij, onverwacht op het lijf te vallen.

Het gevecht was een der bloedigsten van den geheelen moorddadigen oorlog. De Russen hadden het getal en eene uitmuntende positie voor zich; de Hongaren alleen hunne geestdrift en hun *Bem tati* (vadertje Bem.) Wat een generaal slechts doen kon, deed deze groote veldheer altijd, zoo ook in den slag van Segesvar.

In weerwil der geheel onevenredige overmagt, wachtte Bem met zijne zesduizend *honveds* toch geen oogenblik den aanval des vijands af, maar stormde zelf met zijne gewone onstuimigheid op hem aan.

De bajonet-charge der Hongaren bragt het Russische centrum tot wijken. De dood van generaal Skariatyn verbijsterde het geheele corps, en ook de regtervleugel

Wissels op Nederland.

bij
(921) B. SANIER, STIERMONDT & Co.

Wissels op *Nederland*

bij
(878) DE WEERDT, RUYL & Co.

BANKACTIEN

worden te koop gevraagd, door
(1298) E. S. VOUTE, Makelaar.

FRANKFORT LOTTERY.

STATE LOTTERY.

Etablished 1789.

Grand Prize and Premium distribution of the Free City of *Frankfort* on the Maine of

Florins 1,064,780 equal to about 88,000 p. Sterling.

This distribution is guaranted, authorized and under the Management of the Government, contains 18,400 numbers in all, out of which 6000 prizes and 11 premiums are drawn. Secondly, the prizes are, one of 200,000 fls. about £ 16.700 (12 fls. being equal to £ 1 st.,) one of 100,000 fls., and a premium of 100,000 fls., also prizes of 50,000 fls., 20,000 fls., 15,000 fls., 12,000 fls., besides many other smaller ones.

Leading Features of this Lottery.

Guarantee by the *Government* of the *Capital* required for the full payment of Prizes to Shareholders.

Administration by a *Special Committee*, appointed and superintended by the legislative body of the *High Senate.*

Security given by General Agents.

The *fair* and *equitable* management of the drawing, each Number being drawn and its fate *distinctly* pointed out in the List of Results published and revised by the Executive Committee.

Drawings in Public and *Immediate Payment in Cash* of the Prizes gained on presenting the winning numbers.

The Drawing takes place irrevocably on the 27th. of March and close on the 22th. April 1854.

PRICE OF SHARES.

One Whole Share £ 10 st. One Half Share £ 5 st. One Quarter Share £ 2:10 sh.

The following advantages are given by taking a number of Shares, viz:

5 Shrs, or 10/2 Shrs,	or 20/4 Shrs,	Cost only	£	45 st.
10 » » 20/2	» » 40/4	» »	»	80 »
20 » » 40/2	» » 80/4	» »	»	150 »

Remittances can be made in Drafts on Holland at 12 fls. = £ 1 st., or the Money can be paid to any Bank of respectable Commercial House for transmission to Messrs. *Schwarzschild & Co.*, 26, Lombard Street, London.

Immediately after the Drawing, Officials Lists will be sent to each Shareholder.

Shares and Prospectus are to be had of the undersigned, who are *appointed* for the sale of Shares for Home and Foreign Countries.

The Prizes obtained will be paid in Batavia through an established Bank, and parties having transactions in any of the principal Towns in Europe can intrust them to our Firms.

J. A. SCHWARZSCHILD & SONS,
Bankers and sole appointed Government Lottery Agents. Frankfort on Maine.

Prospectus may be seen at the office of this paper and money will be received on account of the above. (1293)

Bij de Boekhandelaren *Lange & Co.* komt van de pers, en zal eerstdaags aan H. H. Inteekenaren worden verzonden:

BIÄNG-LALA,

Indisch Leeskabinet,

6de aflevering — jaargang 1853.
behelzende:

Eene boekenvendutie te Batavia, door *Y.* — Morgengedachten. — Huwelijksgroet, door *A. Barkeij.* — Het stokpaardje, door *idem.* — Mijmering. — Nacht, door *A. R. Weijs.* — Waarschuwing, door *idem.* — Ferdinand en Henriette, of schijn bedriegt, door *P. A. Wouters.* — Eene begrooting, door *J. G. Groenewald.* — Kapitein Jonker. Eene episode uit de Indische geschiedenis in de XVIIde eeuw, door *W. L. Ritter.* · Mengelingen en anecdoten.

Voor H. H. Inteekenaren op den derden jaargang zullen, voor zoo verre de geringe voorraad strekt, de twee eerste jaargangen, uitmakende 4 deelen gr. 8vo., alsnog voor den oorspronkelijken inteekeningsprijs verkrijgbaar zijn. (1306)

HESSIAN ADVERTISSEMENT.

Great Hessian State Loan of 6,725,000 Doll.

To be reimbursed with 16,581,510 Dollars,
or.................... 2,400,000 p. Sterling.

This Loan is guaranted by the Government, and contracted by the eminent Banking House of Messrs. *M. A. von Rothschild* and *Sons*, in Frankfort on the Maine.

The following capital prices must be gained, viz:

14 of 40,000 Dollars.	60 of 4,000 Dollars.
22 of 36,000 »	60 of 2,000 »
24 of 32,000 »	120 of 1,500 »
60 of 8,000 »	180 of 1,000 »

etc., etc. The smallest Prize is 55 dollars.

The next drawing will take place 1 Juny 1854. The PRICE OF THE SHARES is as follows:

One share for £ 1 St.	Thirty shares for £ 20 St.
Six » » 5 »	Sixty-five » » 40 »
Thirteen » » 10 »	137 » for » 80 »

The undersigned have great pleasure in announcing that they are now appointed *Sole Agents* for this distribution in the British and Dutch Colonies, in consequence of the former Agents having *illegally* inserted in their shares, and made a *deduction of ten per cent*, on payment of the Prizes, without such being mentioned in their Prospectus, or authorized by the Contractors.

It has been thought necessary to lay these facts before the Public, so that they may *not be deceived by the caution which the dismissed Agents have thought fit to insert in the Newspapers.* The public are therefore informed, that if they wish to purchase Shares enjoying the full advantages, without any deductions, they must be signed by one of *our Firm*, who have been the Agents in England for upwards of twelve years, during which period, they have paid, to successful holders of Shares in Great Britain, prizes to the amount of £ 52,000 St., free of deduction, which have been distributed in Liverpool, Birmingham, Manchester, London, &c.

Shares will be forwarded, on receipt Bank Notes, Bills, or Drafts on Holland à 12 fls. equal £ 1 St.

Each Shareholder will receive, immediately after their Drawing, the List of the successful numbers.

The prizes obtained, will be paid in Batavia through an established Bank, upon delivery of the Prize Share.

Apply without delay, to the appointed Government Agents, Messrs. *J. A. Schwarzschild* and *Sons*, Bankers, Frankfort on the Maine; or their House, Messrs. *A. Schwarzschild & Co.*, 26, Lombard Street, London.

J. A. SCHWARZSCHILD & SONS,
Bankers and sole appointed Government Lottery Agents Frankfort on Maine.

Prospectus may be seen and shares may be had at the office of this paper. (1294)

LET WEL!

BIÄNG-LALA,

INDISCH LEESKABINET,

onder redactie van
W. L. RITTER en Mr. L. J. A. TOLLENS.

De redactie van dit Tijdschrift, H. H. Inteekenaren steeds zooveel mogelijk trachtende genoegen te geven, stelt zich voor, met den derden jaargang, *zonder eenige prijsverhooging*, als toevoegsel te leveren eene *Bloemlezing* uit al wat de Nederlandsche jaarboekjes voor 1854 voortreffelijks zullen opleveren, waardoor de aankoop dier kostbare werkjes voor H. H. Inteekenaren overbodig gemaakt wordt. (1311)

Bij de Boekhandelaars *van Haren Noman & Kolff*, te Batavia, alsmede bij den Heer *Ploegman* aldaar (Bazaar Seneen), is, tegen slechts *f* 1,— Rec., franco per post, verkrijgbaar, de in den *Java-bode* van den 24sten dezer, zoo gunstig aanbevolen

TIJDTAFEL DES BIJBELS,

uitgegeven door en voor rekening van *W. F. Ploegman*, *J. Az.*

Deze Tijdtafel, die ten allen tijde voor de belangstellenden in de gewijde geschiedenis, en als handleiding bij de beoefening dier geschiedenis, bijzonder dienstig kan zijn, mag dus onder de vele nuttige geschenken wel eene eerste plaats bekleeden.

Deze Tijdtafel zal mede weldra verkrijgbaar zijn te Samarang bij *van Haren Noman Kolff & Co.*
Soerabaya bij *E. Fuhri.* (1301)

Visitekaartjes à *f* 8,— per 100 stuks,

Worden volgens alle Modellen vervaardigd ter *Lithographie* van *H. M. van Dorp* te Batavia. (1017)

Per Landmail ontvangen:

VERGEET MIJ NIET;

Muzen-Almanak voor 1854.

Prijs *f* 10,—. Met Portret van Mej. *Hasebroek*, keurige Tekst en Gravures, benevens een Opdragt in blanco.

Te Batavia en Samarang bij
(1313) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

BERIGT.

Degenen die hun abonnement op

DE ROTTERDAMSCHE COURA[NT]

en

HET ALGEMEEN HANDELSBL[AD]

(Editiën voor Oost-Indië)

wenschen te continueren voor 1854, of een zoodanig abonnement willen aangaan, worden beleefd verzocht het abonnements-bedrag, *zijnde voor ieder Blad* **. en dertig** Gulden Recepissen, tijdig genoeg aan ondergeteekenden **franko** te willen overmaken, kunnende, overeenkomstig het verlangen van de directie dezer bladen, geen abonnement worden aangenomen zonder gelijktijdige voldoening van den inteekenin[g]s prijs.

De Correspondenten-Expeditie
(1188) LANGE & Co.

JAVA-BODE.

H. H. Inteekenaren op bovengemeld Blad, die zijn met hun abonnement voor het eerste halfjaar voort te gaan, worden beleefd verzocht, hierv[an] spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis geven, en hem de gelden daarvoor **Franco** toe zenden, ten einde geene vertraging in de ontvangst ondervinden en de Uitgever in staat gesteld moge wo[r]den, de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het eerste halfjaar:

voor Batavia..................	*f* 12.50,
» Java........................	» 15.—.
» de Buitenbezittingen.....	» 17.50.
» Nederland..................	» 22.50.

Brieven *franco* aan
den Administrateur van dat Bla[d]
(1162) H. M. VAN DORP.

BATAVIA, 30 *November* 1853.

De Inteekening en Storting voor dat Blad [k]an ook geschieden bij *van Haren Noman*, *Ko[lff &] Co.* te Samarang en *E. Fuhri* te Soerabaya.

Voor Vracht en Passage naar Soera[baya] wordt aangeboden het snelzeilend en voor P[as]sagiers goed ingerigt Fregatschip *Maria*, Ka[pt.] *van Wijk*. Adres bij de Agenten
(1312) PITCAIRN, SYME & Co.

Passage naar Samarang,

met de bark *Ellen*, kapt. *J. C. Leber*, tegen den 5den of 6den Januarij 1854 te [ver]trekken.
Adres bij
(1315) JOHN PRYCE & C[o.]

Vracht en Passage.

Naar Samarang, met de Ned. Ind. Sc[hoener] *galaut*, kapt. *Winter*, om Zaturdag [...] van hier te vertrekken.
Informatien bij
(1304) JOHN PRYCE [& Co.]

Wordt voor passage naar Nederland aangeboden, het snelzeilend, nieuw gebo[uwd] *Marianne*, kapitein *R. P. Tjebbes*, [...] campagne en bijzondere inrigtingen [voor] eene familie of enkele passagiers, om in [den] loop der maand Januarij van Samara[ng] vertrekken.

Voor nadere informatiën bij de Heeren *van Ma[...] & Co.* aldaar, en te Batavia bij
de Agenten,
(1322) TIEDEMAN & VAN DER BURG.

BATAVIA.

Op heden, Zaturdag den 31sten Dec., is Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal met Mevrouw *D[uy]maer van Twist* en gevolg, van Batavia naar Buiten[zorg] vertrokken.

Batavia, 29 Dec. In den afgeloopen nacht ten huize van den heer *W. F. G.* . . . . . , uit

---

kwam in wanorde. Op dit beslissend oogenblik zond Luders den afgematten *honveds* zijne geheele ruiterij te gemoet, welke Bem, die naauwelijks vijfhonderd paarden ter beschikking had, niet langer kon afweren. De infanterie werd uit elkander gejaagd, het kleine leger ging op de vlugt, verloor zeven kanonnen, zijne bagaadje, eenige honderd gevangenen en — den slag. Met duizend dooden en gekwetsten had Luders de overwinning duur moeten betalen. Bem zelf, » soldaat met blessuren zonder getal,'' werd hier ook weder gekwetst en lag voor dood in eene sloot, welker modder hem gelukkig voor den vervolgenden vijand verborg.

Onder de Hongaarsche dooden lag ook een gesneuveld Szekler-huzaar. Een Russische kanonkogel had hem het hoofd afgeslagen. Zijn vriend, zijn kameraad, zijne bruid, zijne moeder zouden hem niet herkend hebben. Maar zijn getrouw paard kende hem nog wel.

Over den doode gebogen, stond treurig, wanhopig — als men dat van een beest mag zeggen — het edele dier.

Men weet wel, wat het paard voor den huzaar en de huzaar voor zijn paard is. Er is geen ruiter op de wereld, die een trouwer verzorger, ja zelfs kameraad van zijn paard is, dan de Hongaarsche ruiter. » Hij deelt het laatste brood,'' mag men met regt van den Hongaar zeggen. Niemand is zoo vindingrijk als de Hongaar om zijnen lieveling nieuwe vleiwoorden toe te fluisteren, om te liefkozen als een beminde bruid, voor hem te stelen als het wezen moet. En alsof het dier de woorden en wenken van zijnen meester verstond, liefkoost het hem ook, streelt den vleijer met zijnen hals, pakt hem met de tanden zacht bij den schouder, en heeft een bijzonder gehinnik voor hem als hij in den stal komt.

Om weder op het paard van den gesneuvelden Szekler te komen, moet ik eerst zeggen dat de doode een oud soldaat was, en zijn kleinen vos reeds acht jaren lang in geluk en ongeluk verzorgd en geliefkoosd had. Het dier was daardoor zoo mak en gedwee geworden, dat het met zijnen ruiter tot een schepsel gegroeid te zijn.

En thans lag die goede, zorgvuldige meester stijf en koud op den natten grond. Niet langer streelde de verstorvene hand nek en zijden; niet langer fluisterde de mond vleiwoorden en beloften. Vruchteloos zocht het paard met de neusgaten om het lijk heen en schrapte het — huilend zou men bijna mogen zeggen — met de hoeven als om het leven uit den grond op te krabben.

In den avond na den slag, vonden Russische officieren het getrouwe dier in die houding en wilden er zich over erbarmen. Maar het van het lijk weg te brengen was onmogelijk. Eerst beproefden de Russen het met goedheid. Zij bragten haver, brood, water. Het dier week geen voet breed van den doode, hield steeds de neusgaten digt bij den gekneusden romp en versmaadde het voeder. Nu grepen de officieren den karwats en zweepten op het arme paard los. Vruchteloos! Wel steigerde en sloeg het, en beet woedend om zich heen, maar week te[n] was het niet; en wanneer iemand naar de teugels [greep om het weg te] grijpen, draaide het bliksemsnel om en sloeg ach[ter uit,] als wilde het de geheele Russische armee klein scho[ppen.] Ook het lijk onder het paard weg te halen, bleek [on]mogelijk te zijn en daar het corps bevel kreeg om o[p te] marcheren, zag men van verdere pogingen af.

In den nacht kwamen vier huzaren en zochten na[ar] het lijk van Bem, tot zij den beminden veldheer vond[en,] nog levend en tot hunne onbeschrijfelijke blijdschap [...] zwaar gekwetst.

Op hunnen weg kwamen zij ook aan het hun welbek[ende] paard. Zij lokten en streelden het. Maar het dier [zag] hen met zijne groote oogen verbaasd, en tegelijk [...] treurigen ernst aan, en snuffelde en krabde weder [op] nieuw. Geen vleijen of lokken baatte; het paard w[as] ook door de vrienden van zijnen meester niet weg t[e] brengen. Met vochtige oogen, jammerend over hunnen makker en bijna nog meer over het trouwe paard, [re]den de Huzaren verder.

Nog meer Russische stroopers kwamen voorbij, vlugtelingen en boeren. Allen poogden het paard me[e] te nemen, maar allen vruchteloos. Op den vierden dag, toen het edele dier geheel afgemat en uitgehongerd was, stortte het naast zijnen meester neer en stierf zonder t[e ver]stenen, zoo trouw als goud — een echt huzaren-paar[d!]

voorgallerij twee groote stolpen ontvreemd geworden, hebbende de dieven zich van den, in de achtergallerij staande lamptrap bediend, om dezelven af te nemen. De glazen, die zich in de stolpen bevonden, werden den grooten weg gevonden, hetgeen te meer de stoutheid van dien diefstal doet uitkomen, daar zich korten afstand een wachthuis bevindt.

Batavia, 30 December. Heden morgen is alhier achter het depôt, op den weg naar Weltevreden, het lijk van een' onbekenden Inlander gevonden.

— Van Bekassie wordt ons medegedeeld:

In den namiddag van den 25 dezer, heeft in den omtrek dezer plaats een hevige wind, vergezeld van zwaar onweder en regen, gewoed. Dertig bamboezen woningen en veertig zware waringinboomen zijn omvergerukt. Bij die gelegenheid is in de kampong *Tjiketing* (Bekassie) een jongeling van circa 8 jaren, die de zich op het veld bevindende buffels oppaste, door den bliksem gedood. Ook zijn twee buffels het offer van het weder geworden.

— Op het land *Kampong Kodja*, gelegen aan het zeestrand, zijn den 26 dezer eenige huizen omvergewaaid, waarbij een kindje van vijf jaren het leven heeft ingeschoten.

— De Inlander *Nairin* uit de kampong *Tjepei*, land *Tjibaroesa* (afdeeling *Buitenzorg*) kwam met zijne vrouw, met welke hij eerst sedert twee maanden gehuwd was, op den 26 dezer, in de kampong *Kebentenan* (land *Pondok Gedé*), ten einde zijne schoonmoeder een bezoek te brengen. Toen zij den 27 dezer tusschen 6 à 7 ure des avonds huiswaarts keerden, wilden zij, in het voorbijgaan, het huis van den Inlander *Marioen*, in dezelfde kampong gelegen, binnentreden, om een weinig tabak te vragen; terwijl zijne vrouw reeds naar binnen gegaan was en hij nog buiten stond werd hij met een pieksteek zoodanig gewond, dat hij een half uur daarna den geest gaf. Men vermoedt dat een vroegere bruidegom zijner vrouw, mede in die kampong woonachtig, de dader is en dat hij daartoe door jaloezij gedreven werd, zijnde hij door zijne familie belet met genoemde vrouw in het huwelijk te treden.

De policie houdt zich onledig deze zaak te onderzoeken.

— Op het land *Kedoeng Gedé*, in de kampong *Tjikarang*, heeft zich een vijftienjarig meisje zoodanig met een mes in den buik gewond, dat de ingewanden daar uitkwamen. Op de vraag, wat haar daartoe aanleiding had gegeven, antwoordde zij »sebab pannas hati.” De gewonde is naar het stadsverband te Batavia opgezonden.

— Men leest in de *Javasche Courant* van heden:

Berigten van *Sumatras Westkust* over de maand November jl. behelzen, dat door eenige kwaadwilligen pogingen waren aangewend om de rust op de *Batoelanden* te verstoren. Maatregelen waren genomen om hen op te sporen.

De wegen hadden door zware regens aanmerkelijk geleden; hetgeen op vele plaatsen der inzameling van koffij hinderlijk was geweest

In de *XX Kotta's* was eene epidemische ziekte onder de bevolking uitgebroken, die vele lijders ten grave sleepte; hun aantal werd op 316 begroot.

De ziekte scheen echter haar toppunt bereikt te hebben en was aan het afnemen; algemeen was de zucht der lijders om zich onder europesche behandeling te stellen; uit eigen beweging werden europesche geneesmiddelen afgehaald, hetgeen tot dus verre slechts zelden bij den inlander plaats vond,

In de afdeelingen Rau en Ankola hadden kwaadaardige ziekten geheerscht, die echter aan het afnemen waren; ook dáár werden algemeen europesche geneesmiddelen gebruikt.

— Men leest in het *Soerabayasch Nieuws- en Advertentieblad* van Zaturdag 24 Dec. No. 51, het volgende:

In den loop dezer week hebben te dezer plaatse voor zoo verre ons bekend is, drie brutale diefstallen plaats gehad. In den nacht van Zaturdag den 17den op Maandag den 19den, werden voor eene aanmerkelijke waarde ontvreemd uit den Toko van den heer *K* . . . . in de Heerenstraat, terwijl in de onmiddelijke nabijheid van het huis, zoo vóór als op zijde schildwachten geplaatst zijn; verder vernemen wij dat er in den nacht van heden met veel overleg inbraak is gepleegd in de Toko van den heer . . . . aan de groote rivier, waar de kleine kas is ontvreemd, met eene ons nog onbekende waarde, ten slotte vernemen wij dat zekere Chinesche handelaar, wonende in de Chinesche kamp alhier, ook in den loop dezer week is bestolen, voor eene groote geldswaarde.

ENGELAND.

Londen, 3 November. De jury van den Coroner heeft zich in het gasthuis der universiteit alhier vereenigd om de oorzaak na te gaan van den dood eener jonge dienstmaagd, die onmiddelijk, nadat men haar door middel van chloroforme had doen bezwijmen, om haar eene smartelijke operatie te doen ondergaan, overleden was. De opening van het lijk heeft doen ontwaren, dat, afgescheiden van de kwaal, waarvan zij geopereerd moest worden, zij ook aan hartziekte was lijdende, die door de uitwerking van de chloroforme verergerd, aanleiding tot den dood gegeven had. De jury vaardigde een verdict uit van toevalligen dood. Onmiddelijk daarop zeide een der leden van de jury, dat het gouvernement het gebruik van chloroforme, als gevaarlijk voor het leven, onder de zwaarste straffen moest verbieden. De chef der Jury antwoordde daarop:

De weldadige uitwerkingen der chloroforme zijn zoo talrijk, dat men het zoo gering aantal ongelukken, die zij te weeg kan brengen, daarbij niet in aanmerking moet nemen. Sedert de ontdekking van dit middel, heeft het slechts dertig dooden in de drie vereenigde koningrijken veroorzaakt; van 2000 personen, door de chloroforme in het gasthuis van de universiteit in slaap gebragt, zijn er niet meer dan twee overleden en in het hospitaal van St. Bartholomeus te Londen zijn tot 30.000 personen aan dat middel onderworpen gevonden, zonder dat een enkel ongeluk daardoor heeft plaats gevonden.

Londen, 6 November. Eene verschrikkelijke overstrooming heeft de stad Cork in Ierland op den 2den dezer geteisterd. De geheele stad stond onder water en de stroom heeft met eene ongeloofelijke kracht, huizen omvergeworpen, op vier of vijf plaatsen de kaden doorgebroken, steenen bruggen vernield, telkens eenige slagtoffers medeslepende, die in de golven den dood vonden. De gewapende magt moest toeschieten om de inwoners te beletten zich op de bruggen te wagen, die aan alle kanten door den stroom werden aangetast. Al het omliggende land staat mede onder water. De stortregens in de laatste weken hebben eene rijzing te weeg gebragt, zoo als men er nooit een vroeger gekend heeft. De haveroogst is geheel vernield. In de omstreken van Limerick, gelijk ook in die van Waterford is de toestand hetzelfde. Het water op den grooten weg heeft eene diligence omvergeworpen, waardoor twee reizigers omgekomen zijn.

— *Londen*, 3 Nov. De Perzische gezant aan het Britsche hof, Schafi Khau, is plotseling teruggeroepen. Reeds Dingsdag verliet hij het hotel der embassade en begeeft zich heden naar Dover, om over Konstantinopel naar Perzië terug te keeren.

— Volgens den *North British Mail* hebben verscheidene schepen uit Leith, welke in Kroonstadt liggen, van den Engelschen consul in St. Petersburg de waarschuwing ontvangen, zich zeilvaardig te houden, ten einde, ingeval van nood, binnen vier of vijf uren met of zonder lading te kunnen onder zeil gaan.

— Het kleine stadje Lynn heeft een banket aangeboden aan den luitenant *Creswell*, die met den kapitein *M'Clure* de noordwestelijk doorvaart heeft ontdekt. Lord *Stanley* was bij dit banket tegenwoordig; even als de admiraal sir *Edward Parry*, die bekend is als een der onversaagdste onderzoekers der Poolzeën.

— *Londen*, 4 Nov. Heden werd hier eene *meeting* gehouden, ten einde te beraadslagen over het oprigten van een standbeeld ter eere van den Franschen luit. *Bellot*, die de Arctische expeditie mede heeft gemaakt, en daarbij den dood gevonden heeft. Op voorstel van sir *J. Gragam* werd eene inteekening ten dien einde met eenparigheid van stemmen goedgekeurd, en op staanden voet een committé tot dit zelfde doeleinde benoemd.

— De *Morning Herald* deelt mede, dat te Blackburn eergisteren eene fabriek in de lucht gesprongen is, waarbij vele personen gedood werden. In een naburig huis zijn hierdoor almede een man, eene vrouw en twee kinderen omgekomen. De ramp is veroorzaakt door het springen van een ketel.

— Sedert ll. Maandag is de rust niet weder te Wigan gestoord geworden, hoewel men algemeen voor verdere ongeregeldheden vreest, te meer, daar van den kant der werklieden bedreigingen zijn gedaan, om de werkplaatsen in brand te steken. Zij zijn thans ten uiterste gebragt. Hunne ellende is ten top, en zij kunnen het niet langer zonder arbeid uithouden. Een aantal hunner hebben reeds al bedelende langs de straten geloopen, en voor een gering daggeld eenig ander werk verrigt. Een 80tal constabels bevinden zich thans te Wigan, die gewapend met messen de stad doorkruisen.

FRANKRIJK.

Het geschil, dat tusschen Frankrijk en Napels was gerezen, ten gevolge van de quarantaine, waaraan eenige Fransche officieren te Napels onderworpen werden, zijn in der minne bijgelegd, tengevolge van de voldoende ophelderingen, die de Napelsche gezant te Parijs dienaangaande aan de Fransche regering gegeven heeft.

Parijs, 3 November. Prins *Napoleon* is hier van zijne reis naar Stuttgart teruggekeerd. Thans spreekt men meer dan ooit van zijn aanstaand huwelijk, en heeft men nu daartoe eene dame gekozen, die reeds aan de keizerlijke familie verwant is, eene kleindochter namelijk van de groot-hertogin Stephanie van Baden, die den 15 Julij 1837 geboren is en de namen voert van *Stephanie Frédérique Wilhelmine Antoinette.*

— Het dagblad *l'Agriculture* bevat een opmerkelijk artikel, waarin medegedeeld wordt, dat de geneesheer *Depierries*, door scheikundige onderzoekingen van den beetwortel ontdekt heeft, dat uit deze plant een drank kan getrokken worden, die alcohol bevat, welke zooveel overeenkomst heeft met wijn, dat men ten naauwernood eenig verschil kan proeven. De wijze van bereiding is zeer eenvoudig. Men belooft zich veel goeds van deze ontdekking.

Parijs, 4 Nov. In den afgeloopen nacht is de heer *Despresz*, letterkundige, een man van 70 jarigen leeftijd en in de straat Saint Ambroise, binnen deze hoofdstad, woonachtig, in zijne kamer door eene bende dieven overvallen. Hen willende verjagen en om hulp schreeuwende, ontstond er eene worsteling, waarbij de heer *Despresz* door de ellendelingen, die met gewone messen en scheermessen gewapend waren, letterlijk ter helft gekorven werd. De buren, die op zijn gegil eindelijk ter hulp snelden, vonden niets dan een lijk. De moordenaars waren spoorloos verdwenen.

— In de Champs-Elysées is gisteren eene vreemde luchtreis ondernomen. Er zijn namelijk gelijktijdig twee ballons opgestegen, beiden met een aantal reizigers. De twee ballons waren aan elkander bevestigd door een houten lat, waarop een kunstenmaker plaats genomen had. De uitslag dier luchtreis is nog niet bekend. Men begrijpt niet hoe men de ballons, zoo zwak bevestigd steeds aan elkander zal kunnen houden, terwijl bij de minste afwijking, de kunstenmaker reddingloos verloren is.

— Te Sèvres is een der werklieden in eene brouwerij, in een ketel met kokend water gevallen, zoodanig, dat hij overeind staande, het water tot aan den hals had. De ongelukkige had bezinning en kracht genoeg, om aan dat kokende bad te ontsnappen en naar zijne kamer te loopen, waar hij echter kort daarna, te midden van de hevigste pijnen, overleed. De werking van het heete water was zoo vreeselijk geweest, dat den ongelukkige het vleesch bij lappen van het ligchaam viel.

Parijs. De nieuwe gezant naar Turkye, generaal *Baraguay d'Hilliers*, heeft voor zijn vertrek gezegd, dat zijne zending geheel vredelievend was. Indien de sultan niet naar Frankrijk luisteren wil, voegde hij er bij, *zal ik hem er wel toe weten te brengen.* Dit zijn des generaals eigene woorden.

Eene menigte nieuwsgierigen bezoekt in een der magazijnen te Chamery een der buitengewoonste mannen, dien men ooit gezien heeft. Hij heet *Dangon*, is te Annecy in 1811 geboren, bijna 7 voeten lang en zwaar in evenredigheid. Lang diende hij bij de Sardinische artillerie en ter gelegenheid dat koning *Karel Albert* te Turyn eene wapenschouwing hield, presenteerde hij het geweer met een *vierponder*, zonder dat hem zulks eenige inspanning scheen te kosten.

Marseille, 2 Novemb. Onze golf leverde heden morgen een prachtig tooneel op. Op alle punten van den gezigteinder verschenen eene menigte zeilen en tegen den middag stevende werkelijk eene geheele koopvaardijvloot onze haven binnen. Eer de zon onderging wierpen 70 schepen het anker. Onder dezelven bevinden zich 36 beladen met granen, allen met uitzondering van 3 uit Egypte, 1 uit Tunis en 1 uit de Vereenigde Staten, komende uit de Zwarte Zee. Onder hen zag men op 6 schepen de Tunische vlag waaijen.

Parijs, 5 Nov. Het stoomjagt de *Prometheus*, is den 2den van Toulon naar Marseille gestoomd, om den nieuw benoemden gezant voor Turkije, de generaal *Baraguay d'Hilliers*, aan boord te nemen en naar Konstantinopel over te voeren.

Parijs, 6 Nov. Men leest in het officieel gedeelte van den *Moniteur*:

Een telegrafisch berigt dd. 29 October van Oran, door den generaal divisie-kommandant aan den gouverneur-generaal van Algerie gezonden, bevat het volgende:

Den 26sten heeft de gouv. van Sidibel-Abbès, onder het bevel van kapitein *Lacretelle*, bij den Chott van Massa een gevecht geleverd tegen de afgescheidenen der Hanuzans en der Rezama's, ondersteund door al de Massa's van Marokko. De vijand liet 150 dooden op het slagveld.

Wij hebben hem zijne vaandels, 250 geweren, sabels, pieken, paarden, 4000 schapen en ongeveer 250 kameelen afgenomen.

Ons verlies bestaat in acht dooden, eenige gebleseerden en in eenige gedoode paarden.

DUITSCHLAND.

De aartsbisschop van Freiburg volhardt in zijne oppositie tegen de regering; niet alleen dat bijzonder de medewerking van dezen laatsten geestelijken voor vacante

---

ANECDOTE VAN WASHINGTON.

Gedurende den Amerikaanschen vrijheids-oorlog kwam een officier in burgerkleeding op een kleinen troep soldaten aanrijden, die bezig waren met eene schans te herstellen. De kommandant der kleine bende gaf zijnen ondergeschikten bevel om een boomstam te verplaatsen. De boomstam was geweldig zwaar en de kleine groote man kommandeerde nu zoo en dan weder anders. De officier hield zijn paard op, en toen hij zag dat de weinige manschappen het vervaarlijke blok hout naauwelijks konden bewegen, vroeg hij waarom de bevelhebber niet mede hand aan het werk sloeg. De laatste scheen over deze vraag zeer verwonderd te zijn, en zich trotsch naar den officier keerende, antwoordde hij: Mijnheer, ik ben korporaal. — Zoo, inderdaad? zeide de officier. Dat had ik niet opgemerkt. En met eene buiging zijn hoed afnemende, verzocht hij den heer korporaal om verschooning. Vervolgens stapte hij van zijn paard, bond het vast en hielp mede tillen en slepen, tot hem droppels zweet op het voorhoofd stonden. Toen de boomstam op de plaats gebragt was, waar hij wezen moest, keerde de vreemdeling zich weder naar den korporaal en zeide: Mijnheer, kommanderend korporaal, als gij eens weder zulk een werk te doen en geen volk genoeg hebt, laat uw opperbevelhebber dan maar roepen, dan zal hij nog eens komen helpen. — De korporaal stond als versteend, want de ruiter was Washington.

DURE ZEGEPRAAL.

Na eene vergadering van radicaal-gezinde arbeiders in eene Engelsche stad, werd een der voornaamste sprekers in triomf naar huis gebragt. De opgewondenheid ging zoo ver, dat zijne vereerders de paarden van zijn rijtuig spanden en het zelf voorttrokken. Sedert hoorde of zag Sir*** echter niets meer van zijne paarden. Eenige geslepene schelmen hadden met elkander afgesproken, om het sein tot dien zegetogt te geven, ten einde een paar fraaije appelschimmels in hunne magt te krijgen.

Wel betaald. — De beroemde Ier en deken Swift had een bezoek te paard afgelegd bij zijnen vriend Sir Arthur Acheson. Toen hij het landhuis van dezen verliet, zag hij voor de deur zijn knecht, die reeds te paard zat en heel op zijn gemak zijn meester afwachtte, terwijl het paard van dezen door den knecht van Sir Acheson, werd vastgehouden. »Wat dunkt u?” vroeg Swift zijn bediende zachtjes: »zou ik den knecht geen fooi geven, en hoeveel wel?” — Vijf *shillings* is voor een enkelen keer niet te veel,” was het antwoord, en Swift gaf dus een kroon aan den stalknecht, die haar denkelijk wel met zijn kameraad zal hebben gedeeld. De eerste maal echter, dat hij zijn knecht John het loon uitbetaalde, trok hij hem netjes vijf *shillings* af, als aan den stalknecht van Sir Acheson gegeven, voor het doen van John's werk.

Fatsoenhalve. — Lord Mansfield, de beroemde procureur-generaal (later kanselier), zocht eens iemand van de galg te redden, die een horologie gestolen had, en maakte dat de gezworenen het op tien stuivers taxeerden. »Tien stuivers mylord!” riep de aanklager uit: »wel, het fatsoen alleen heeft vijftig *shillings* gekost.” — »Dat is wel mogelijk,” zei de lord; »maar we moeten een mensch niet fatsoenshalve laten ophangen.”

Substituut voor een zot. — Shuter, een comisch autheur in Engeland, eens in talrijk gezelschap gedineerd hebbende, werd na het afnemen der tafel door een gast verzocht, om aan het gezelschap de gunst te willen bewijzen, van eens *regt komiek te zijn.* »O, met alle pleizier!” gaf Shuter ten antwoord: »maar ik heb mijne zotskap te huis gelaten en ga haar terstond halen, als gij zoo lang mijn substituut wilt zijn tot ik terugkom.” De ander vond dat *inderdaad regt komiek*, en nam de rol op zich. Shuter nam zijn rotting, ging heen, *maar kwam niet wederom.*

---

pastorijen benoemt, maar hij heeft deze geestelijken tevens in functie doen treden zonder voorkennis en sanctie der regering.

— *Frankfort*, 4 Nov. Het reglement, door den militaire bondscommissie voor de bondsvestingen ontworpen, bepaalt, dat in vredestijd de bezetting van Mainz zal bestaan uit 6000 man, (3000 man Oostenrijkers en 3000 man Pruissen); van Luxemburg 4000 man (3000 man Pruissen en 1000 Luxemburgers); in Ulm 5000 man (Wurtembergergs en Beijerschen); Rasstadt 2500 man (Badensche troepen). In oorlogstijden: Mainz 21000 man (7000 oostenrijkers, 7000 Pruissen en 7000 man van de Thurinsche Staten); Luxemburg 7000 man (3000 Pruissen, 1600 Luxemburgers en 1400 man uit kleinere Duitsche Staten, Ulm 20000 man (Oostenrijkers, Beijerschen en Wurtembergers) in Rasstads 10500 man Badensche en Oostenrijksche troepen.

— In de stad Freiburg was dezer dagen weder alles in rep en roer, ten gevolge van het gerucht, dat boeren in aantogt waren, om der regering het bewind te ontweldigen. De burgers liepen te wapen, maar het was slechts een valsch gerucht. Ook in Milaan zoude een opstand uitbreken, waartoe de duurte van het brood tot voorwendsel moest dienen. De regering was echter op hare hoede, en de rust bleef ongestoord.

Weenen, 30 October. Men verzekert dat het Oostenrijksche gouvernement eene leening heeft aangegaan, waarop de keizerlijke bank en verscheidene andere groote handelhuizen te St. Petersburg hebben ingeschreven.

— Van Odessa wordt, onder dagteekening van 20 Oct. geschreven, dat de Russische koopvaardijschepen in de Zwarte Zee de Oostenrijksche vlag geheschen hebben.

— Een brief van Berlijn berigt, dat alle pogingen om het handelsverbond tusschen Pruissen en Belgie te hernieuwen, als vruchteloos afgeloopen beschouwd kunnen worden.

— Men schrijft van Bremen 1 Nov.

Het monsterproces ingesteld tegen het beruchte Todtenbund (vereeniging tot in den dood) waarmede de geregtshoven dezer stad zich bezig hielden, is geëindigd, 82 beschuldigden zijn voor geweest, waarvan 42 tot meer of minder lange correctionele gevangenis, 25 tot eenvoudige detentie veroordeeld en 11 vrijgesproken zijn, blijvende er nog een ter veroordeeling over. De overwegingen van het vonnis beslaan 600 pagina's in folio. Het proces heeft 17 maanden geduurd. Het gewigtige van die vereeniging komt niet in de beweegredenen van het vonnis uit en het schijnt dat hare hoofden niet talrijk geweest zijn.

SPANJE.

Madrid, 30 October. Door het geheele Schiereiland de wijnoogst bijna geëindigd zijnde, zoo kan men thans deszelfs belangrijkheid beoordeelen. Gelukkig dat men den algemeenen uitslag gunstiger kan beschouwen dan twee maanden geleden. De wingerden, die het meeste geleden hebben zijn die van Catalonie, de eenigste streek in Spanje, wier roode wijnen geschikt zijn voor den uitvoer. De verliezen door de Oïdium geleden zijn onberekenbaar, waardoor dan ook de prijzen verdubbeld zijn.

Op Malaga heeft de ziekte minder verwoestingen aangerigt dan men bij hare verschijning wel vreesde en alles doet een goeden oogst verwachten. Niettemin zijn de prijzen gestegen.

De schoone wijngaarden der provincie Cadett zijn bijna allen door die ziekte gespaard; de oogst belooft goed doch niet zoo overvloedig te zullen zijn als in vroegere jaren. De prijzen der Xeres wijnen hebben in den laatsten tijd vele stijging ondervonden, ten gevolge der talrijke aanvragen voor Engeland en Rusland.

In September l.l. zijn ter reede Cadett ingeladen 140,204 Arroba, dat is 2,243,264 liters Xeres wijn, waarvan drie vierde gedeelte bestemd voor Engeland. De uitvoer in dezelfde maand van 1852 bedroeg slechts 86,030 Arroba, (1,376,480 liters.)

Die toename van uitvoer wordt toegeschreven aan de mislukte wijnoogsten te Madera en op de Kanarische eilanden, alwaar de wijnstok geheel en al door het Oïdium vernield is.

— In Spanje was het nog onbekend of de koningin zelve de cortes zoude openen; zulks zal van den staat, harer gezondheid afhangen. Thans reeds presideert zij echter voortdurend de zittingen van den ministerraad.

— Te Madrid wilde men weten, dat het kabinet San Luis in de allereerste plaats zal voorstellen de intrekking van de door het kabinet Bravo Murillo ontworpen voorstellen tot constitutionele hervorming.

ITALIE.

Veel verwondering baart het vertrek van den Groot-Hertog van Toscane met zijne gansche familie naar Napels. Daar zulks te gelijker tijd heeft plaats gehad met de komst van Lord *Minto* te Florence, zoo gelooft men dat daarin eenig verband bestaat.

Het Oostenrijksche garnizoen in de Toskaansche staten is verminderd, hetzij dat Oostenrijk zijne troepen op andere punten noodig heeft of werkelijk tot eene verandering van zijn leger overgaat. De stoutheid der Mazzinisten neemt toe en de steun der Oostenrijksche magt vermindert, te gelijkertijd dat de hongersnood te voorschijn komt en het is wel mogelijk dat de Groot-Hertog om die driedubbele reden besloten heeft den winter te Napels te gaan doorbrengen.

— De *Armoria* van Turijn deelt mede, dat de minister van binnenlandsche zaken aan alle kloosters te Turijn (onbekend is het of hij zulks ook in de provinciën gedaan heeft) eene circulaire gezonden heeft, waarin hij eene naauwkeurige lijst vraagt van alle vreemde geestelijken, die zich daarin ophouden, met opgave van namen, voornamen, vaderland, het tijdstip hunner wijding en of zij wereldlijke dan wel kloostergeestelijken zijn.

In het geval dat de lijst onnaauwkeurig bevonden wordt, zullen de geestelijken, omtrent wie die onnaauwkeurigheid plaats grijpt, dadelijk door de policie worden opgevat en over de grenzen gebragt.

Rome, 20 October. De Heilige stoel onderwerpt zich aan de noodzakelijkheid om pogingen tegen den hongersnood, zelfs boven zijne financiën in het werk te stellen. Te Livorno worden granen voor Rome en de Westelijke provinciën opgekocht, — te Triëst voor de Legatiën.

Die aankoopen tasten echter de laatste leening om het papieren geld te delgen in hooge mate aan, maar de Heilige vader heeft niet geaarzeld tusschen twee uitersten te kiezen. Daarom heeft hij gelast te zorgen voor het brood der armen en den omloop van het papieren geld te verlengen.

Buitendien is er nog een anderen maatregel genomen. Ieder eigenaar, handelaar en bakker moet binnen tien dagen de verklaring afleggen hoeveel graan hij bezit, op verbeurdverklaring bij overtreding.

Deze last, die de hoofdstad en de Comurca aangaat, zal zich weldra over alle provinciën uitstrekken.

— De Groothertog van Toscanen heeft zijne reis naar Napels vervolgd, na van *Pius IX* den vaderlijken zegen en een vriendschappelijk onthaal ontvangen te hebben. Ter dier gelegenheid is er een groot feest in het Vatikaan gegeven, werwaarts de Heilige vader zich van het Quirinaal had doen brengen, toen de Groothertog de Basilique, de kapel van Sixtus en het Museum bezocht.

— Berigten van Turin melden, dat te Bra op 28 Oct. eenige ongeregeldheden hebben plaats gehad, doordien het volk zich tegen de verzending eener partij graan verzette, die men zeide dat voor Turin en wel voor den heer *Cavour*, bestemd was. De gewapende magt, uit den omtrek te zamen geroepen, had de orde weldra hersteld. Ten gevolge van een en ander heeft de regering besloten tot ontbindingen der nationale garde der provincie Sarzana.

MONTENEGRO.

Men schrijft van Cattaro in Dalmatie, dat de keizer aller Russen de orde van St. Anna der 1 klasse aan prins *Daniel* van Montenegro geschonken heeft. Blijkbaar zoekt hij op geene ondubbelzinnige wijze de Montenegrijnen aan te sporen, om weder aanvallender wijze tegen de Turken te werk te gaan.

TURKYE.

De correspondent te Konstantinopel van het *Journal des Débats* meldt een aantal bijzonderheden betreffende een feit, dat aldaar eenige sensatie verwekt heeft. In een gewonen tijd zou het slechts eene dier misdaden zijn, zoo als er helaas! overal bedreven worden; doch heden ten dage kan het de bron zelfs van staatkundige moeijelijkheden worden. De zaak is de volgende: Te Trebizonde maakten twee personen, een Griek, doch uit onafhankelijk Griekenland, en *Catinaki* genaamd, agent en deelgenoot van het huis *Stefanowitz* te Konstantinopel, en een Turk, *Mustapha-Aga* het hof aan eene en dezelfde Turksche vrouw. Deze had een zeer natuurlijke voorkeur voor haar geloofsgenoot, maar de Griek was rijk en verliefd, en door middel van geld verkreeg hij van zijn mededinger, dat deze zijne betrekkingen met de dame zou staken. Het schijnt, dat de Turk het geld ontving, doch zijne belofte niet hield, en toen de zaak ter oore van *Catinaki* kwam, zon hij op wraak. Dientengevolge vroeg hij op zekeren dag *Mustapha-Aga* ten eten, die niets kwaad vermoedende, de uitnoodiging aannam. Sedert was de Turk verdwenen. Daarop ontstond eene groote beweging onder de Turksche bevolking, die den Griek van moord beschuldigde en wraak eischte. *Catinaki*, zich bedreigd ziende, zocht de wijk bij den Griekschen consul, beweerende dat hij onschuldig was, dat het een tegen hem gesmeed opzet was en dat de Turk vrijwillig Trebizonde verlaten had, aan zijne vrienden den last achterlatende om het gerucht te verspreiden, dat hij vermoord was geworden. In den eersten oogenblik weigerde de consul *Catinaki* uit te leveren en diens land- en geloofsgenooten hielden stoutmoedig staande, dat hij het slagtoffer was eener zamenspanning. Doch de feiten zelven logenstraften weldra deze bewering.

De gouverneur der stad, vernomen hebbende dat twee andere personen den door *Catinaki* gegeven maaltijd hadden bijgewoond, liet dezen in hechtenis nemen, en vernam van hen eenige ophelderingen. Zij moeten verklaard hebben, dat *Mustapha-Aga*, gedurende den maaltijd door *Catinaki* met een pistoolschot vermoord werd, dat deze, geholpen door zijne medepligtigen het lijk in stukken gesneden had, en dat hij vervolgens, na het in een kist geborgen te hebben, het des avonds in zee geworpen had. Deze gewigtige, bezwarende bekentenissen zijn bevestigd door den man, die zijn vaartuig verhuurd heeft tot het vervoeren van de kist in zee. Toen een en ander bekend geworden was, werd de bevolking woedend en bedreigde het huis van den Griekschen consul, die zich alsnu genoodzaakt zag *Catinaki* in handen van den gouverneur over te leveren.

— Tijdingen van Konstantinopel van 20 October deelen mede, dat twee koeriers aan de kommandanten van de Turksche legers in Anatolie en Romelie gezonden zijn, om hun te gelasten den oorlog dadelijk te beginnen. Het leger onder bevel van *Abdi-Pacha* moet Georgie en dat van *Selim Pacha* Gircassie binnen trekken.

— *De Patrie* bevestigt, na de laatste uit de Levant ontvangene tijdingen, dat de vereenigde vloten de Dardanellen gepasseerd zijn. Ten onregte was vermeld dat zij door het slecht weder verstrooid waren.

De doortogt is gelukkig geschied. Het Fransche stoomschip *Napoleon* was aan het hoofd der Fransche vloot en sleepte het admiraalschip de *Ville de Paris*.

Een gedeelte der schepen is te Gallipolis, een haven gelegen in de zee-engte der Dardanellen aan den Europeschen oever, geankerd en het andere te Lampsaki, een haven van Turksch Azia, mede in die zee-engte.

— Verscheidene dagbladen hebben vermeld, dat de Albanezen geweigerd hebben hun contingent naar het leger der Turken te zenden.

Die tijding is valsch. Albanie is eene gewigtige provincie in Europeesch-Turkije, die in deze omstandigheden hare gehechtheid aan den Sultan heeft getoond, door dadelijk, op de aanvraag van den Divan, een korps van 12000 man ter beschikking te stellen.

Londen, 6 November. *De Times* behelst de volgende dépeches uit Weenen, dd. 4 November.

Een corps van 2000 Turken is voor Giurgevo verschenen en heeft in de stad gevuurd.

In een gevecht in de nabijheid van Dam vielen vele dooden, zoowel Russen als Turken. De Turken zijn echter naar de rivier teruggetrokken, waar zij door de Russen achtervolgd werden.

Te Kalefat vallen dagelijks schermutselingen voor.

De Turken eerbiedigen vreemd eigendom onder Oostenrijksche vlag.

Het Turksche korps, dat den Donau gepass... nabij Kalefat, is geslagen geworden.

Eene dépêche uit Konstantinopel van den 24 ... waarin van de tegenwoordigheid van de vloot te L... gewaagd wordt, bevestigt ook, dat Fransche O... te Konstantinopel waren aangekomen, en dat ... eenige Britsche officieren Schumla verlaten hadden.

— In *Le Précurseur* van 6 November leest m...

Weenen. 4 November. Het dagblad van deze ... stad *de Drukpers* bevestigt de aankomst van 7000 ... ken te Kalefat, gelijk ook de voorwaartsche ... van het Turksche leger, daaronder begrepen 800 ... van de reserve van *Sophia*.

De voorwacht, onder het bevel van *Namik* ... den generaal *Prim* heeft tusschen Kalefat en ... eene ernstige ontmoeting gehad met 2500 Russi... valleristen. Het gevecht duurde twee uren, wa... Russen naar Slatina zijn terug getrokken.

Weenen. 4 November 's avonds. Wij ontvangen ... volgende berigt uit Bucharest, 2 November:

Gisteren zijn 800 à 1000 Turken voor Giurgevo ... schenen en hebben de stad gebombardeerd. De... heeft er eene schermutseling plaats gehad, waarin ... scheidene Russische en Turksche soldaten ged... eenige weerlooze inwoners der stad gewond zijn worden.

De Turken zijn naar de rivier terug getrokken, ... de Russische kavallerie met geschut voorzien, ve... Dagelijks grijpen er tusschen de voorposten bij K... schermutselingen plaats.

— De Weener courant van 3 November behelst ... volgende officiele mededeeling omtrent het voorgev... bij Isactscha.

Bucharest, 25 October. Z. E. de kommanda... chef der keizerlijke Russische troepen had aan ... deelte der Donausche flotille den last gegeven ... rivier naar Wallachije op te varen. De uitvoering ... dien last was des te gevaarlijker, omdat de kanon... booten en stoomschepen onder het vuur der ... Turken bij Isactscha opgeworpene versterkingen m... passeren. De last hield in dat die uitvoering des ... zou geschieden, ten einde het gevaar te vermind...

De officieren dier flotille verzochten echter a... gunst dien last bij dag te mogen uitvoeren. T... 9 ure in den morgen van 23 October kwam het ... bij Isactscha. De Turken openden het vuur ... beide zijden begon nu eene hevige kanonnade ... gevecht duurde anderhalf uur en in weerwil ... wel onderhouden vuur uit 27 vijandelijke stukken, reikte de Russische vloot toch gelukkig hare ... ming. Het grootste gedeelte der stad Isactscha ... de Russische bommen vernield.

Het verlies was weinig belangrijk en bestond ... uit 12 dooden, waaronder 2 officieren.

— In het dagblad *le Précurseur* van 7 Nov... lezen wij nog:

Volgens een brief van Smirna van 27 October ... er te Batoum in de Zwarte zee een gevecht plaats ... had. Eene Russische kolonne, op Turksch grond ... verschenen zijnde, alvorens het door de Verhevene ... bepaalde tijdperk verstreken was, is door eene Tur... divisie aangevallen, die haar ten gevolge eener ... rende manoeuvre geheel op de vlugt geslagen ... De Russen zijn tot 10 mijlen over hunne grenzen ... volgd en hebben 1000 man op het slagveld gel... Die tijding heeft bij de gansche bevolking eene gr... geestdrift verwekt.

Smirna, 19 October. De beruchte roover *Ya... Katergi* heeft zich zelven overgeleverd. Den 17 ... dezer des morgens ten 4 ure verzocht een van ... teen gewapend persoon, vergezeld van twee mede... wapende personen, de vergunning om de Konak ... nen te treden, zeggende dat zij eene belangrijke ... deeling aan den gouverneur te doen hadden. De ... werd geopend en *de leeuw van den berg* trad het ... in, dat dadelijk achter hem gesloten werd. ... slapende Karapen verklaarden, dat de gouverneur ... sliep en het onwelvoegelijk zou zijn hem lastig te ... len. De gewapende persoon antwoordde: — »... hem wakker, want *Yani-Katergi* wil hem spre... Op die woorden begon ieder te lagchen. — Wa... zoudt *Yani* zijn? Steekt gij den spot met ons ... dien men aan alle kanten zoekt.

De drie personen leiden hunne wapenen af en ... riep met eene mannelijke vastberadenheid uit: — ... den gouverneur! Ik ben *Yani*.

Door verwondering getroffen, voldeden ... aan zijn verlangen. De *Kia-Bey* verscheen ... de gouverneur en de zaak werd waar bev... alle kanten vervolgd en geene hulp midde... ding meer bezittende, had *Yami* liever ve... eensklaps over te geven, in de hoop ver... zijn lot te zullen verwerven.

Acht dagen te voren waren drie personen, als he... verdacht gevangen genomen en herwaarts gebragt. ... hadden bekend dat *Yani* zich in de bergen van P... tegen over het eiland Samos ophield. Karapen wer... uitgezonden en eene algemeene jagt op hem gema... Omsingeld zoo was *Yani* genoodzaakt zich over te ... ven. Hij bezit geen fortuin, ofschoon hij ... belangrijke sommen heeft meester gemaakt. ... hij den Grieken, die hem in de bezorging van lev... middelen dienstig waren, veel geld gegeven.

Yani en zijne twee gezellen, die men in de e... dagen in de Konak de volle vrijheid liet, zijn op ... verzoek van den Franschen Consul-generaal geket... Duizenden komen dagelijks aanstroomen om hem te ... waarmede hij zeer gestreeld schijnt te zijn. De ... schillende Consuls eischen, dat hij streng gestraft wo... Zijne geschiedenis is zeer eenvoudig. Als Katacki (p... conducteur) geplaatst en uit zijne dienst weggezon... wreekte hij zich door zijn meester te vermoorden ... den post te plunderen. Sedert leidde hij een zwer... leven en gaf zich geheel aan het rooven over.

CALIFORNIE.

Men verneemt uit Californië, dat het land zeer ... ontrust wordt door de rooverijen der Indianen, die ... in alles tegen de regering te weer stelden. Zij had... een dorp nabij Guaymas aangevallen, en daarbij ... personen gedood, waaronder ook vrouwen en kinde... De mijnen bleven bij voortduring veel goud opleve... waartoe de verbeterde werktuigen veel bijdroegen. ... Butlersville, een nieuw aangelegde stad op 10 mi...

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
AVA-BODE,
Zaturdag 31 December 1853, No. 104.

van Crescent City, waren 40 à 50 mijngravers werk geweest, die elk 60 à 70 dollars per dag hadden. De mijnen werden daar gezegd zeer ·kt te zijn. Onder de gebouwen van Pla- was almede eene groote hoeveelheid goud ge- De zilvermijnen van Arrizona, waarover de *oussel de Boulbon* voor eenigen tijd in oneenig- was gewikkeld geworden met de Mexicaansche ten, zijn bevonden onmetelijke rijkdommen te Vele gravers zijn dientengevolge daarheen ver- De totale uitvoeren van kwikzilver uit San o gedurende de zes maanden, eindigende 30 Junij, en 9047 flesschen, elk ter waarde van £ st. 100.

s eene bijzonderheid wordt medegedeeld, dat de or de Californische wetgeving uitgevaardigd be- de belasting der vreemde mijngravers, in de e en Chinesche talen — deze laatste ter be- king aan meer dan 30,000 Chinezen, die zich goudland ophouden — gedrukt is. Wie zou zoo trent eene Amerikaansche wet voor slechts zes ebben kunnen denken?

EGYPTE.

derkoning van Egypte bevond zich in het laatst nog te Thor, aan de roode zee, van waar hij ens was zich naar Akaba te begeven, alvorens gypte terug te keeren. Deze reis had ten doel, e hoofden van Beduinen, met welke hij een ge- n houden, te bewegen, om eenige troepen ter den sultan te zenden, ten einde de Russen bij en Circassië aan te vallen. Het Egyptische le- rging steeds eene vermeerdering, en men bere- lat het in het land zelf niet minder dan 55,000 bedragen, behalve de 18,000 man, die reeds stantinopel waren opgerukt. Eigenlijk mag, het verdrag van Egypte met den sultan sedert en oorlog, het leger niet meer dan 30,000 man

BRITSCH-INDIE.

ef van *Ispahan* (Perzie), dd. 20 December, *bay* bereikt en deelt mede, dat geheel Perzie ste onrust verkeert ten gevolge van het plot- rek van den koning, die onverwachts *Teheran*, man kavallerie, 1000 kanonnen en 3000 met beladen kameelen, heeft verlaten. Of Z. M. dan wel den Turken bijstand verleenen zal emale onzeker.

e brief verzekert, dat de cholera binnen wei- anden te *Ispahan* 15,000 tot 20,000 slagtoffers graf gesleept.

Straits Times behelst het volgende:
twaalf maanden zal de spoorweg van *Ostende* iest gereed zijn. Reizigers, brieven en pakket- zullen dan weinig meer dan twee dagen noodig om van de kusten van het kanaal naar die van atische zee te komen; 4 dagen later kunnen zij te zijn en, langs den nu snel voortgaanden spoor- *Alexandrie* naar *Caïro*, zullen zij zich, binnen n, op de Roode zee ingescheept vinden, terwijl dagen later, en dus slechts drie weken na hun uit *Londen*, *Bombay* bereiken.

en denzelfden tijd van een jaar, zal de electrische aph, die men gereed maakt om door de Middel- e zee te worden gelegd, *Suez* hebben bereikt vier duizend mijlen metaaldraad, die nu reeds *utta* uitstrekken, zullen iedere groote stad de haven van *Bombay* in betrekking stel- dat voor dat het jaar 1856 geëindigd is, er iddel der electrische telegraaph binnen 10 of 11 s berigten van alle zijden van Indië, en per en spoorweg binnen 21 dagen berigten van naar Engeland kunnen gezonden worden.

zelfde blad berigt dat lord *Dalhousie* heeft ad nog, gedurende een jaar, gerekend van af nuarij 1854, in Indië te verblijven.

n Sin ore wordt medegedeeld, dat de officie- aar liggend garnizoen den 6 dezer den kolonel *Butterworth*, een bal en souper den, ten einde Z. E. geluk te wenschen dene terugkomst uit de Australische

de plaats wordt berigt, dat eenige wei- gen geleden een Chinees, op eene plantaadje in rict *Siglap* door een tijger is weggesleurd.

de *Hurkaru* leest men, dat een Russisch heer, de laatste stoomboot te *Calcutta* was aangeko- et het doel eene reize door Indië te maken, van r hand een wenk gekregen heeft, dat het voor bet de wezen terug te keeren en dat men, hij rde dien wenk op te volgen, dwangmid- tegen hem gebruikt heeft.

Nog wordt van *Singapore* berigt, dat aldaar een der rebellen van *Amoy* is aangekomen, die nog vier of vijf anderen zoude gevolgd worden, heb- deze vaartuigen vele honderden insurgenten aan , die de overtuiging koesterden, dat zij geene ge- van de keizerlijken, na de ontruiming van Amoy, chten hadden.

Kapitein *Freeman* van de *Alipore*, komende van en bestemd naar *Londen*, berigt oostwaarts van *osburghsche* lichtbaak het lijk eener Europesche in volle kleeding op het water drijvende en de in die kleeding gewikkeld — zoodat hier aan oord moet gedacht worden — te hebben gezien. *traits Times*, waaraan wij dit berigt ontleenen, den naam dier dame te hebben hooren noemen, het onvoorzigtig te achten dien mede te deelen.

CHINA.

lige berigten omtrent dit rijk zijn na het vertrek atste mail niet ontvangen.

Een berigt te Shanghae aangebragt, wil dat de Insurgenten, na in de nabijheid van Sinchow door de keizerlijke geslagen te zijn, verder zijn opgetrokken en op het laatst van October Jinkew, omstreeks 60 mijlen van Peking verwijderd, bereikt hebben.

De verschillende spelling van Chinesche namen door vreemdelingen maakt de identiteit van plaatsen soms zeer moeijelijk, maar wanneer zoo als wij vooronderstellen, Sinchow dezelfde naam als Sin-chau en Jinkew als Jin-kiu is, alsdan ligt eerstgenoemde stad 600 en laatstgenoemde 470 li's van Peking verwijderd, bedragende een li omstreeks een derde gedeelte van eene Engelsche mijl.

Dat de insurgenten, na het verliezen van een slag, voorwaarts trekken mag ons Europeanen vreemd voorkomen, edoch in China is zulks in geenen deele verwonderlijk. Dat het weldra tot een beslissend gevecht komen en Peking zal ingenomen worden valt zeer te betwijfelen. De strenge winter, die daar heerscht zoude den insurgenten, mannen uit het zuiden, nog meer nadeel toebrengen dan eene nederlaag. Daarteboven is Peking wel bezet en voor drie jaren van rijst voorzien.

Te Canton en Amoy is het thans rustig. Te Shanghae is door de gouverneur van Kiang-Su eene proclamatie uitgevaardigd, belooningen uitloovende voor het vatten van rebellen en den inwoners streng verbiedende hen te herbergen.

Eene door de insurgenten gehouden volkstelling wijst aan, dat de bevolking in die stad thans slechts 80.000 inwoners bedraagt, wordende dat getal in 1850 op 250.000 tot 500.000 geschat.

Gevangennemingen en moorden vinden van beide zijde plaats en dagelijks geschieden de grootste gruwelen. Alhoewel nog steeds in handen der insurgenten en bezet door de keizerlijken was er geen stilstand in den handel gekomen.

— Van Hongkong wordt, dd. 11 December, gemeld, dat te East Point een opium magazijn door een dertigtal gewapende Chinezen is overvallen. Verscheiden slagtoffers vielen onder de slagen der roovers. De aanslag gelukte volkomen, hebbende de aanvallers 150 Sp. matten zilver, zes balen opium, *f* 20.000 koper enz. medegevoerd.

SIAM.

Onze berigten uit dit rijk loopen tot den 14 Novemb. Men is ijverig bezig toebereidselen tot de voortzetting van den oorlog in *Laos* te maken.

Na aanhoudende moeite is het den Siamezen gelukt bommen te vervaardigen, waarvan zij zich in den aanstaanden veldtogt zullen bedienen. *Phra Se Surang* verliet den 28 October *Bangkok*, vergezeld van vele officieren en soldaten; de eerste en tweede koning vergezelden den generaal een eind weegs de rivier op. Alle vrees voor den te velde staanden rijstoogst is verdwenen. De regens zijn overvloedig en menigvuldiger dan in andere jaren geweest en namen den 7 November een einde. De handel is stil en het geld schaarsch; het opium rooken en dobbelen veroorzaakte vele ellende en achteruitgang onder het volk.

PHILIPPYNSCHE EILANDEN.

Op den 2 November is onverwachts het dak van den schouwburg te *Manilla*, juist voor den aanvang eener repetitie, ingestort; niets dan de buitenmuren zijn staande gebleven, terwijl het inwendige van het gebouw met puinhoopen gevuld is. Gelukkig werd niemand bij dit ongeluk gekwetst. De gevolgen zouden vreeselijk geweest zijn, wanneer deze instorting bij eene voorstelling had plaats gegrepen.

AUSTRALIE.

Een dagblad van *Melbourne* dd. 28 October deelt mede, dat de prijs van het goud thans £ st. 3, 16 sh., 3 dn. per once gold. In *Collinsstreet* is in een tabakswinkel een hevige brand uitgebarsten, die zich snel aan vele andere van hout gebouwde huizen heeft medegedeeld.

De berigten omtrent de goudgravingen luiden steeds ten hoogste gunstig.

Kunsten, Wetenschappen, Landbouw, Nijverheid, Land- en Volkenkunde.

DE SLAAP.

(*Vervolg en Slot van No.* 103).

Om het genot van den slaap ongestoord te kunnen genieten, mogen wij wel eens nagaan hoeveel slaap voor den mensch noodzakelijk is. Dit is eene eenigzins moeijelijke vraag. Groote en dikke menschen hebben meer slaap noodig dan magere en kleine personen; mannen meer dan vrouwen; en alle dieren slapen langer in den winter dan in den zomer. Ouderdom, ligchaamsgesteldheid, klimaat, bezigheid en eene menigte andere toevallige oorzaken moeten daarbij in overweging genomen worden. Gedurende de drie eerste maanden des levens maken de slaap en het nemen van voedsel de geheele som des bestaans uit; het kind ontwaakt hongerig om voedsel te gebruiken, en valt weder in slaap zoodra het verzadigd is. Op zeer hoogen ouderdom wordt er ook weder veel slaap vereischt. De beroemde doctor Thomas Parr, die den buitengewonen ouderdom van 152 jaren en 9 maanden bereikt heeft, versliep op 't laatst het grootste gedeelte zijns levens. Wij hebben eene oude dame gekend van 105 jaren oud, die bijna 20 uren van de 24 sliep. Jeugdige menschen slapen gewoonlijk zeer gezond; maar juist op dien leeftijd nemen zij ligt luije gewoonten aan. Aan het vermogen om langer te slapen dan noodig is, kan men niet toegeven zonder de gezondheid van ligchaam en geest te verzwakken. De aanhoudende onderdrukking van het zenuwgestel en de ongewone uitwaseming veroorzaken ligchamelijke zwakheid, terwijl de verstandelijke vermogens, die men gedurig werkeloos laat sluimeren, langzamerhand verzwakken. Boerhave spreekt van eenen geneesheer, die door overmatigen slaap werkelijk zijn verstand verloor en eindelijk in een hospitaal aan zijn einde kwam. De slaperigheid van dien dikken jongen in Dicken's meesterlijken roman Pickwick is geenszins eene overdrijving. Er hebben menschen geleefd, die werkelijk bijna hun geheele bestaan verslapen hebben. Zekere Elizabeth Oven, zegt Dr. Macnish, bragt drie vierde deel haars levens met slapen door. Eene andere vrouw, Elizabeth Perkins, sliep soms tien of elf dagen achtereen, en dan ontwaakte zij weder eensklaps om aan haar werk voort te gaan. De slaap kan dus, wanneer men daaraan te veel toegeeft, eene ziekte worden; terwijl er weder andere menschen zijn, die den slaap volkomen in hunne magt hebben, en slapen en ontwaken wanneer zij maar willen. Daartegenover zijn er ook weder menschen, die bijna altijd wakker zijn en ter nauwernood slapen. Menschen van een werkzaam, krachtig gestel hebben weinig slaap noodig. De beroemde generaal Elliot sliep nooit meer dan 4 uren van de 24; zijn voedsel bestond alleen uit brood, water en vruchten of groenten. Frederik II, koning van Pruissen, sliep nooit meer dan 5 uren van de 24, en van den generaal Pichegru verhaalt men dat hij in zijne werkelijke, veldtogten gedurende een geheel jaar niet meer dan één uur per dag geslapen heeft. 't Is buiten twijfel dat inspanning van geest, gepaard met angst of verlegenheid, de hersens in eenen staat van opgewondenheid brengen, die een aanhoudend waken veroorzaakt. Boerhave zegt, dat nadat zijn geest eens door te veel arbeid overspannen was, hij in geen zes weken slapen kon; en het is bekend dat slapeloosheid een der meest gewone kenteekenen der verstandeloosheid is. Wij gelooven dat voor gezonde menschen van zes tot acht uren slaap voldoende is; Jeremias Taylor beweerde dat drie uren voldoende zijn; wij voor ons houden het liever met vader Cats: »slaap zeven uren zacht, want daar steekt voordeel in."

Maar hoe groot nu ook de vereischte hoeveelheid van slaap is, vroeg opstaan is noodzakelijk voor de gezondheid en geeft een lang leven. Bijna alle menschen, die zich in de letteren, kunsten of wetenschappen beroemd hebben gemaakt, waren gewoon vroeg op te staan. Nijvere, werkzame menschen, die vol geestdrift zijn voor hun beroep of voor eenigerlei studie, zijn altijd vroegtijdig aan hunne bezigheden, terwijl daarentegen de luiaard het schoonste gedeelte zijns levens in eene schadelijke en ongezonde sluimering doorbrengt. Homerus, Virgilius en Horatius worden allen ons voorgesteld als vroege opstaanders. Buffon gebood zijnen bediende om hem iederen morgen zeer vroeg te wekken, en hem te noodzaken om op te staan, al toonde hij daartoe nog zoo weinig lust; voor deze dienst kreeg de knecht iederen dag een kroon, dien hij evenwel verbeurde als hij zijnen meester niet noodzaakte om vóór zes uren op te staan. De vermaarde bisschop Jewel en de dichter Moore stonden alle morgen te vier uren op. Napoleon, Frederik de groote, Karel XII en verscheidene andere beroemde mannen waren minnaars van vroeg opstaan. 't Is evenwel onloochenbaar dat het genot van 's morgens eenigen tijd half dommelend in bed te blijven liggen, voor vele menschen eene behoefte is. Thomson, de onsterfelijke dichter der Jaargetijden, bragt het grootste gedeelte van den dag in bed door. De beroemde Swift lag alle morgen tot elf uren in bed, om genoeg geestigheid te bedenken voor den geheelen dag. Walter Scott zegt ergens: »ik leg gaarne een uurtje in bed te peinzen voordat ik opsta; en wanneer ik dan eenmaal opgestaan ben, en het papier voor mij heb, gaat het werk ook tamelijk vlug van de hand." Men moet hierbij echter in 't oog houden, dat Walter Scott meestal te vijf uren opstond, en dat zijn letterkundige arbeid gewoonlijk vóór het ontbijt afgewerkt werd.

Als men zich in de jeugd gewent om vroeg op te staan, zal zulks in lateren leeftijd eene aangename gewoonte zijn; van daar dat vele menschen, hoe laat zij voor een enkelen keer ook te bed gaan, toch altijd den volgenden morgen op hetzelfde uur ontwaken. De invloed der gewoonte op de regeling van den slaap is zeer merkwaardig. Personen, die gewoon zijn om in de drukke straten eener stad te slapen, worden gestoord door de stilte van het land, en klagen dat die stilte hen belet te slapen. Men verhaalt van een molenaar, dat toen hij eens ernstig ziek was men den molen liet stilstaan, opdat het geluid daarvan hem niet zou hinderen; maar in plaats dat daardoor zijn slaap bevorderd werd, verhinderde zulks geheel en al dat hij insliep, en eerst toen de molen weder aan den gang gebragt was, kon hij de oogen sluiten. Zoo ook de eigenaar eener groote ijzerfabriek, die zeer digt bij de werkplaats sliep, en altijd wakker werd als om de eene of andere reden het werk 's nachts voor een oogenblik gestaakt werd. Als iemand in slaap valt, terwijl hij naar het luiden eener kerkklok luistert, kan hij in zijnen slaap het bewustzijn behouden dat ze nog luidt, maar eensklaps wakker worden, wanneer ze ophoudt. Men verhaalt dat de vrouw van een admiraal aan boord nooit wakker werd, wanneer het kanon het morgenschot deed; maar dat zij eens op het daartoe bestemde uur ontwaakte, omdat het *niet* gelost werd. 't Is zeker, dat men het door gewoonte zoo ver kan brengen, dat men op een gegeven uur wakker wordt. Zeelieden en soldaten op hunnen post doen zulks meestal. — Even zeer werkt de gewoonte, wat de stoffaadje der bedden betreft. Menschen, die gewoon zijn op eene matras te liggen, kunnen zich de weelde van een zacht bed niet begrijpen. Onze voorouders behielpen zich te dien opzigte geheel anders dan wij. Zij sliepen menigmaal op stroomatrassen, alleen bedekt met een laken van ruwe stof; kussens werden alleen door de vrouwen gebruikt. De tijd en de beschaving hebben hierin groote veranderingen te weeg gebragt:

Er is nog iets bijzonders aan dit onderwerp verbonden, namelijk de tijd van het slapen. Men moge de wetten der natuur eenigzins wijzigen, maar ze omkeeren kunnen wij niet; wij mogen de paden eenigzins overschrijden die ze ons gesteld heeft, maar ongestraft kunnen wij ze niet ver te buiten gaan. Het behoeft geen betoog, dat de dag bestemd is voor den arbeid en de nacht voor de rust; en toch trachten vele menschen, deze orde der natuur vergetende, om van den nacht den dag te maken. Hij, die zich veel aan zijn vermaak overgeeft, gaat menigmaal te bed wanneer de zon reeds weder opgekomen is; de geleerde offert menigen nacht aan zijne studie op, en verkort daardoor de hoeveelheid van rust, die voor verzameling van nieuwe krachten gevorderd wordt. Het gevolg dezer kwade gewoonte wordt vroeg of laat gestrengelijk ondervonden; de studie wordt langzamerhand moeijelijker, ja zelfs somtijds geheel onmogelijk. De overspannen hersens kunnen niet langer arbeiden; het ligchaamsgestel lijdt er onder;

ligchaamszwakte of uitputting van den geest is er menigmaal het noodwendig gevolg van. Vele talentvolle jonge lieden zijn er de slagtoffers van geworden, dat zij de uren van hunnen slaap niet behoorlijk in acht genomen hebben. Dat de nacht niet ongestraft in den dag kan veranderd worden, is door velerlei opmerkingen bewezen. Twee kolonels van de ruiterij in het Fransche leger hadden er veel over getwist, welk tijdperk van de 24 uren het geschiktste was voor marcheren en voor slapen, en daar dit voor het krijgsmansleven een belangrijk vraagstuk was, kregen zij van den bevelvoerenden officier verlof om de volgende proef te nemen. Een hunner, ofschoon het midden in den zomer was, marcheerde over dag en rustte 's nacht, en zoo leide hij eenen weg af van 150 mijlen zonder dat een enkel man of paard ongesteld werd; maar de ander, die meende dat eene marsch bij de koelte van den avond en een gedeelte van den nacht minder vermoeijend zou zijn dan die gedurende de hitte van den dag, had bij het einde van denzelfden togt verscheidene paarden verloren, terwijl een groot aantal zijner soldaten uit hoofde van ziekte achterwege moest blijven. Men heeft daarbij nog eene andere merkwaardige omstandigheid opgemerkt. Het is veel ongezonder om op te staan vóór dat de zon opkomt en bij kaarslicht te zitten tot dat het dag is, dan om bij kaarslicht te zitten nadat de zon is ondergegaan.

Maar, zal men zeggen, dit alles is nu zeer goed; maar verondersteld dat wij niet slapen kunnen en rusteloos in bed liggen, nu eens op de eene en dan weder op de andere zijde, en telkens ons beddegoed, kussens, lakens, en zoo voorts, te vergeefs verschikken. Wat moeten wij dan doen? Ons antwoord is nadrukkelijk: neem nooit uwe toevlugt tot slaapmiddeltjes: rust mogen zij aanbrengen, maar de slaap zal niet verkwikkend zijn, en den volgenden morgen zal men daarvan al de nadeelige gevolgen door het geheele ligchaam ontwaren. Wij gelooven, in 't algemeen gesproken, dat hoe meer men er den geest toe brengen kan om op eenen enkelen indruk te vertoeven, hoe sneller de aandacht vermoeid en de slaap bewerkt zal worden. Om deze reden verwekt een eentoonig geluid doorgaans slaperigheid; maar ook andere, eentoonig opgewekte en herhaalde gewaarwordingen, veroorzaken dezelfde verschijnselen. De Spaansche vrouwen brengen gewoonlijk hare kinderen in slaap, door ze langzaam over den ruggegraat te wrijven. 't Is even zeker dat het waaijen met de handen voor het gelaat en voor het ligchaam, gedurende de operatie van het magnetiseren, een zeer diepen slaap veroorzaakt. Wij hebben jongens gezien, die op school in slaap vielen, door het gedurig staren op eene kaars of op eenig ander voorwerp in het vertrek. — De beste hulpmiddelen voor den slaap zijn gezonde beweging en bezigheid, zoowel van ligchaam als van geest, gedurende den dag, ofschoon men hierbij ook weder in 't oog behoort te houden, dat al te groote vermoeijenis eenen staat van overprikkeling en onrustigheid veroorzaakt.

Maar als men nu eenmaal in eene diepe, bewustelooze sluimering gevallen is, hoe kan men dan weder wakker worden? Wij hebben reeds verklaard hoe de slaap ontstaat uit vermoeijenis der zenuwen; en wanneer deze gedurende de rust weder genoegzaam in kracht toegenomen hebben, worden zij ook weder tot vernieuwde werkzaamheid aangespoord. Vandaar dat onze slaap in het vroegste gedeelte van den nacht vaster is dan later; hij wordt al ligter naar mate de zenuwen langzamerhand sterker worden, tot dat wij eindelijk door hare prikkeling weder ontwaken. Iemand, die in een natuurlijk kalmen en diepen slaap verkeert, moet dus zonder noodzakelijkheid niet gewekt worden. De slaap is eene voorzorg der natuur, om de uitgeputte krachten des ligchaams en des geestes te herstellen; en als zoodanig moet men hem zacht, voorzigtig en dankbaar behandelen. Ook de geest moet behoorlijk in rust zijn, voor wij ons aan den slaap overgeven; »de deugdzame gedachten van den dag verzamelen schatten voor den nacht," zegt Browne. Maar wij zouden zoo doende van ons onderwerp afdwalen en op het gebied der Droomen, geraken hetwelk wij liever voor eene volgende gelegenheid zullen besparen.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van.*	*Datum.*	*Naar.*
Decemb. 22	Engelsch	Antilla	R. Carr	Singapore	13 Dec.	Liverpool
» .—	»	Hungarian	H. Champlien.	Calcutta	30 Nov.	San Francisco
» .25	Nederlandsch	A. R. Falck	P. van Duyvenbode	Batavia	24 Dec.	Amsterdam
» .26	Deensch	Rougen	C. A. Egholm	New-Castle		Singapore
» .29	Engelsch	William Fisher	Caig	Singapore	13 Dec.	Liverpool
» .—	Zweedsch	Superior	A. Cullberg	»	21 »	Melbourne

Aangekomen Schepen te *Batavia.*

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van.*	*Datum.*	*Agenten.*
Decemb. 28	Amerikaansch	Cyane	Burmiester	San Francisco		Maclaine, Watson en co.
» .—	Engelsch	Culdee	Chambers	Manilla		Martin, Dyce en co.
» .—	Hamburgsch	Arion	R. Keiser	China		Bahre, en Kinder
» .—	Nederl. Indisch	Bientang Timor	Hadjie Smail	Grissee		
» .29	Nederlandsch	Marianne	Tjebbes	Australie		Tiedeman en van der Burg.
» .—	»	Willem I.	Nietfeldt	Shanghai		B. Sanier, Suermondt en co.
» .—	Nederl. Indisch	Kasbal Hair	Sech Bahriso	Port-Philip		
» .30	Nederlandsch	Robertus Hendrikus	Mulder	Australie		B. Sanier Suermondt en co.
» .—	Nederl. Indisch	Alfulk	Sech Baradja	Singapore		Coulster

Vertrokken Schepen van *Batavia.*

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar.*
Decemb. 29	Nederlandsch	Straat Balie	Mulder	Nederland
» .—	Nederl. Indisch	stooms. Tjitarum		
» .30	Amerikaansch	oorl. stooms. John Hancock		
» .—	Nederl. Indisch	stooms. Macassar	Chevallier	Sam., Soer. en Molukkos
» .—	» »	Aderak	Hoesin Samscedien	Banjermassing
» .—	» »	Balhair	Mocht Ariep	Muntok
» .—	»	Fathool Mobarak	Baboedien	»
» .—	Nederlandsch	Witte Cornelisz. de Witt *	van Rossen	Samarang

In lading liggende Schepen te *Batavia.*

Vlag.	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederlandsch	Aldebaran	Meyboom	Nederland	Tiedeman en van der Burg.
»	Mary Goddard *	Koens	Rotterdam	de Weerdt, Ruyl en co.
»	Gelderland *	van Oosterom		Haager en Schuurman
»	Hendrika	Admiraal		Reynst en Vinju
»	Quatre bras	Bondix	Samarang	Kreglinger, Dummler en co.
»	Prinses Sophia	Pellenwissel		Maclaine, Watson en co.
»	Drie Vrienden	Anderson		Pitcairn, Syme en co.
»	Maria *	van Wyk	Amsterdam via Soerabaya	van Ommeren, Rueb en co.
»	Vertrouwen *	Pott		Maclaine. Watson en co.
»	Stad Tiel	Derks		B Sanier, Suermondt en co.
»	Koning Willem II *	W. Blankert	Rotterdam via Samarang	Maclaine, Watson en co.
»	Marianne *	Tjebbes		Tiedeman en van der Burg.
»	Willem I *	Nietfeldt		B. Sanier, Suermondt & co.
»	Robertus Hendrikus *	Mulder		»
Nederl. Indisch	Nagalaut	Winter	Samarang	John Pryce en co.
» »	Ellen	Levert		»
» »	Alnoer	Sech Baharmoes	Samarang	Coulster
» »	Fathoor Rachman	Said Asegaf	Soerabaya	»
» »	Naim Balheer	Said Aloewie		»
» »	Cecilia	Hamdja Noordig	Golf van Persie	»
» »	Almansoor	Said Habassy	Palembang	»
» »	Walvisch	Said Alhadiet		
» »	Passekan	Tan Pik Giok	Pecalongan	
» »	Almansoor	Said Habassy	Palembang	Coulster
» »	Fathool Hair	Said Alkaf		
» »	Generaal Chassé	Rehling		Paine, Stricker en co.
» »	Marzoek	Said Sehak		Coulster
» »	Lachmodie	Sech Sahat	Palembang	»
» »	Tadjiel Moelook	Sech Habes	Soerabaya	D. N. Buijs en Co.
» »	Ooy Sinjo	Kwee Samiang		John Pryce en co.
» »	Foelkoel Hair	Said Aboebakar	Palembang	D. N. Buys en co.
» »	Kasbal Hair	Sech Bahriso		
» »	Bientang Timor	Hadjie Ismael		
» »	Alfulk	Sech Baradja		Coulster
Engelsch	Woodland Castle	Barclay	Singapore	Martin. Dyce en co.
»	William Simpson	Skenley	Londen	»
»	Jane	Henderson	London	Maclaine, Watson en co.
Amerikaansch	Cyane	Burmeester	California	»
Fransch	Mazagran	Vendojes	Bordeaux	B. Sanier, Suermondt en co.
Hamburgsch	Maria Christina	Voss	Nederland	E. Moormann en co.
»	Arion	R. Keiser		Bahre en Kinder
Zweedsch	Stats Radet Fahraus	Rundberg	Samarang	»
»	Patria	Hermann	Falmouth	Busing, Schroder en co.
»	Oscar I.	Mork	Cowes	Metzendorff, Wilmans en co.
»	Sydpool	Soderberg	Stockholm	»
»	Mary	Asander	Stockholm	»
Deensch	Valkyrim	Strandgaard	Kopenhagen	Paine, Stricker en co.

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een.*

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het Z. M. stooms. *Merapie:* de heeren *Andresen.* — *Schwenk.* — *Martin.* — *Cochuis.* — *Kriesveld.*

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het N. I. stooms. *Java: Z. M. troepen.*

Met het N. I. stooms. *Makaser:* de heeren *J. C. Brodhaag* — *F. de Winter.* — *J. M. Muller.* — *J. A. van Duijvenbode.* — *G. van de Poll.* — *B. Kopersmit.* — *J. A. Ruhle.* — *W. F. A. Cores de Vries.* — *mejufv. J. Cooke. 7 officieren en Z. M. troepen.*

Handelsberigten.

Den 14den December jl. had te Padang eene veiling pla 31,300 pikols gouvernements koffij, die te zamen ren *f* 755.654.20, of gemiddeld *f* 24,17 per pikol; zijnde *f* 2,01 per meer dan dan bij de jongste September-veiling was bedongen.

Te Bencoelen zijn den 13den December jl.; geveild 29 kols witte en $1,465^{38}/_{100}$ $^{1}/_{2}$pikols zwarte peper, welke hoeve respectievelijk gegolden hebben *f* 989.07 en *f* 24,910.47, of deld *f* 34 en *f* 17.05 per pikol. Deze uitkomst levert een v lig verschil op, vergeleken met de jongste veiling, van *f* 13 pikol voor de witte en *f* 4.51 per pikol voor de zwarte pep

Aanvoer.

Van Nederland per ned. schip *Stad Tiel* kapt. Derks. agt. B. Suermondt en co.

12 vs. spijkers. 2 kn. hoeden. *de Agenten.*
12 kn. provisien. 40 mn. champagne. 3 kn. bitter. 50 mn. water. *van der Does.*
7 mn. glaswerk 100 keld lijn olie. 1 kt. laken. 1 do. wasch do. glazuuraarde. *v. Ommeren Rueb en co.*
2 kn. glaswerk. 1 do. zalm. *de Weerdt Ruyl en co.*
6 kn. potlooden. *Bahre en Kinder.*
6 kn. wijn. *B. Kopersmit en co.*
300 st. kazen. *van Kleef.*
16 vs. zilverspecie. 188945 n. ₧ steenkolen. 28 ks. aardewe bn. rood garen. 296 do. goenie zakken. 23 do. drillings ks. manufact. 198 coll. gouv. goederen. *N. H. M.*
200 keld. genever. 45 md. seltselwater. 24 ankers. 5 oxh. 7 azijn. 120 vs. haring. 30 kn. bier. 29 do. provis. 15 vs. *Order.*
53 coll. goederen. *Gouvernement.*

Van Singapore per ned. stooms. *Java* kapt. Batten agt. Ma Watson en co.

1 kt. zijde. 2 kn. do. goederen. 2 do. manufact. 2 mn. wa do. 18 coll. manufact. *Said aloewie. Satrie.*
1 kt. zijde. 1 pak. divers. 54 do. papier. 1 do. chin. do. 2 deren. *Oeij Engjoe.*
6 zak kruid nagelen. 1 vt. visch kuiten. 8 zakk. duivels *salam bin Atas.*
20 zakk. kruid nagelen. 1 do. gardamong. *Joakim.*
15 zakk. kruid nagelen. 4 st. sandelhout. *Han Tjengsan.*
50 kn. opium, *Factorij.*
81 pakk. specerijen. 5 kn. verfwaren. 17 pak chin. papier. visch kuiten. 3 bn. geele steenen. 2 kt. was. 2 do. divers gez. vrucht. 1 kt. gedr. visch. *Kang Hian.*
6 kn. paraplueën 4 do. vuurwerk. 7 do. visch kuiten. *Said Atas.*
100 ks. thee. *Morgan Melbourn en co.*
23 zakk. kruid nagelen. 1 kt. 2 bn. manufact. 4 kn. gedr. *Oeij Jie.*
43 pakk. papier 2 kn. verfwaren. *Tjia Tjong.*
3 vn. visch. kuiten. *Order.*
4 kn. zijde. *Said mocht. Aijdiet.*
6 kn. diversen. 1 do. sagoe. *Pandel en Stiehaus.*
3 bn. manufact. *Said hoesin Aijdiet.*
14 kn. » *Martin Dyce en co.*
2 do. » *Adam en co.*
200 planken. *McEwen en co.*
2 kn. zijde. 4 do. divers. *Said abdulla bin Jafar.*

Van Sydney per ned. ind. schip *Generaal Chassé* kapt. R ... agt. Paine Stricker en co.

11 kn. sigaren. 24 do. genever. 137/4 do. sigaren. *Terug lad. van Batavia*

Van Hartlepool per ned. schip *Vertrouwen* kapt. Pott agt M Watson en co.

50 hammen. *de Agenten.*
840 ton steenkolen. *Cores de Vries.*

Van Bandjermassing per ned. ind. bark *Fathool Hair* gez. Sai
20,000 boss. bind. rotting. *N. H. M.*
14614 ps. malvika matten. 600 do. kadjang do. *Gezagv.*

Van San Francisco per amer. schip *Cijane* kapt. Burmeeste MacLaine Watson en co.

100 vn. vleesch. *Agenten.*

Van Indramaijoe per ned. ind. bark *Marzoek* gez. Said acht. b
$1102^{50}/_{100}$—$571^{50}/_{100}$ pic. suiker. *Paine Stricker en co.*
1903 pic. rijst. *Tan Seng.*
1 corg. jav. bat. kleedjes. *Gezagvoerder.*

Van Cheribon per ned. ind. bark *Lachmodie* gez. Said abo bin alie Alkaf.

105 pic. suiker. 294 do. rijst. 6 do. uijen. 1 do. kapook dadels. *lad. bestemd voor Palembang.*
11 pic. trassie. 1000 ps. vloersteenen. *Said aboe Bakar.*

Van Cheribon per ned. ind. bark *Almansoor* Said aloewie Habassij.

$626^{88}/_{100}$—$191^{46}/_{100}$ pic. 48038 ₧. suiker. *Paine Stricker en*
$496^{84}/_{100}$ pik. 41678 ₧. suiker. *B. Sanier Suermondt en co.*
113174 ₧. suiker. *MacLaine Watson en co.*

Van Lampong per 4 Praauwen gevoerd door Djamal Intje Assan.

108 pic. zwt. peper. 335 do. gomelastiek. 54 do. witte dam do. coriander zaad. 50 do. zwt. peper. *Order.*

Uitvoer.

Naar Soerab. via Samar. per ned. ind. stooms. *Banda* kapt. S

1 kt. boeken. 1 do. man sigaren. *Jeanette Walen.*
13 kn. zeildoek. 25 pakk. touwwerk. 38 ks. rhijnwijn. 1 d nig heden. 1 do. provis. *B. Kopersmit en co.*
4 md. madera. 3 ks. instrument. 1 pakje papier. 1 do. rott. *Hunter Houghton en co.*
3 koff. goederen. *B. Sanier Suermondt en co.*
1 kt. gev. katoen. 2 do. gedr. do. 1 do. sigaren. *E. Moorman*
2 kn. cambrichs. 2 do. man. sigaren. *McEwen en co.*
6 kn. inh. 2 centrefuge toestellen. *O. J. M. van adm. en l*
3 vn. gezt. gandaria. *Tan Pekliem.*
1 kt. manufact. *Metzendorff Wilmans en co.*
3 kn. manufact. 1 do. was doek. 1 do. wol goederen. *Pa Stiehaus.*
1 kt. zijde stoffen. 1 do. handschoenen. *L. Platon.*
1 ks inh. 1 jap. dooss. en kleinig heden. *Kreglinger Dumm*

Naar Pecalongan per ned. ind. bark *Batavia* gez. Tan Ir

4 vs. crepe kruid. *John Pryce en co.*
1 bendie. 10 ks. wijn. 1 do. kleeding stuk. 1 pak tuigen.
3 kn. wijn. *Th. Simonet.*
1 kt. mousselinnen. *Said Acht. Atas.*
600 pic. kapas. 25 kn. madapoll. 1 baal roode kat. garen. 2 sigaren. 1 kt. aardewerk. 2 do, glaswerk. 3 do. chin. p do. kazen. 1 do. azijn. 1 vt. bier. 5 vs. boter. 3 mn. sel 20 pic. damm. 20 ps. led. tonnen. 17 realen goudwerk speelkaarten. 1 wagen. 10 ps. gouden sp. matten. *Oeij Tie*
3 kn. schrijf behoeft. 3 vn. gaz. 2 staven ijzer. 3 stukk.
1 pak. ijzerwerk. 3000 ps. goenie zakk. 30/2 led. legg. 1 hout. 1/2 do. anijs zaad. *v. Ommeren Reub en co.*
12 kn. man. sigaren. 1 st. wagen tuigen. 2 ps. riemen. 4 visch. 1 kt kramerijen. 2 blikj. beschuit. 1 krandj. uijen. pannen. 1 pot gezt. gandaria. *Oeij Tamba.*

Naar Rotterd. en Indramaijoe per ned. schip *Princes Sop* Pellenwssel.

50 pik. rotting. 353 do. tin. *N. H. M.*

Naar Rotterdam via Samar. per ned. schip *Witte Cornelis Witt* kapt. van Rossen.

3 kn. paarlmoer. 2 do. schildpad. 12 ks. kaijoe poetie o medicijnen. *v. Ommeren Rueb en co.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRU